

Kust tuleb ja kuhu läheb meie raha **lk 2** / Suvilapiirkonnad vajavad arenguhüpet **lk 3** / Abikaasade varalised õigused **lk 6** / Nõuandeid üürilepingu sõlmimiseks **lk 12** / Sinine planeet maa **lk 14**

Tagasivaade 24. veebruari kontsert-aktusele Sakala keskuses

Eesti Vabariigi 99. sünnipäeva pidas Viljandi vald 24. veebruaril Sakala keskuses piduliku kontsert-aktusega.

Vallavanem Ene Saar kutsus oma kõnes inimesi üles olema tänulikud kõige selle eest, mis meil juba olemas on. Nii kerge on ju pidada oma kodu ja oma riiki iseenesestmõistetavaks – ometigi on nende nimel nii palju vaeva nähtud. Ta tänas külainimesi, ettevõtjaid, toimekaid eestvedajaid ja valla ametnikke selle panuse eest, mida igauks on andnud meie oma Viljandi valla arenguks.

Vallavolikogu esimees Hellar Mutle rõhutas vajadust kutsuda piirkonda ettevõtjaid, kes rajavad just siia oma äri ja seeläbi loovad inimestele nii vajalikke töökohti. Kui on olemas töö, siis saab ka

elada ja peret ülal pidada. Töö olemasolul tuleb vast nii mõnigi põhjamaadesse tööle läinud mees või naine Viljandimaale tagasi ja seeläbi kasvab ka meie elanikkond.

Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak jagas oma mõtteid riigiks olemisest huvitavas ja humoorikas võtmes. Mõtlemapanev oli seik, et maailmas on sadu rahvaid ja rahvusgruppe, kuid vaid ligi 200 iseseisvat riiki ja meil on põhjust olla uhke oma riigi olemasolu üle.

Kontserdi avas ja ka lõpetas Viljandimaa Kammerkoor Jüri Liiva juhatusel. Tantsu- ja lauludega esinesid Viiratsi kooli 1. ja 2. klassi tüdrukud.

Täname kõiki korraldajaid ja esinejaid piduliku ja ilusa kontserdi eest!

Viljandi Vallavalitsus

Fotod: RAIVO LAIDMA

Kust tuleb ja kuhu läheb meie raha?

Us eelarveaasta on juba kvartali võrra läbi saamas. 2017. aasta kavandatud eelarve suurus 13 338 290 eurot on volikogu poolt vastu võetud 22. veebruaril. Annan kokkuvõtliku ülevaate sellest, kust raha laekub ja millistes valdkondades me valla raha kasutame.

Tuludest:

Maksutulud 6 117 280 (maamaks + tulumaksu vallale laekuv osa)

Riigi toetus tegevuskuludeks (toetusfond + tasandusfond kindlate riiklike ülesannete täitmiseks) 2 494 090

Laen Ramsi lasteaia ehituseks 1 863 000

Kulude planeerimine

Teede ja tänavate korrashoid ja liikluskorraldus 673 200
Heitveekäitus 115 040 Elamu- ja kommunaalmajandus (veevarustus, tänavavalgustus jms) 115 040 Vaba aeg, kultuur ja religioon 1 814 950

sealhulgas:

Sportitegevus 215 720

Laste muusika- ja kunstikoolid ning huvikeskused 142 000

Noorsootöö ja noortekeskused 50 160

Raamatukogud 268 800 Rahva- ja kultuurimajad 517 080

Lasteaedade kulud 3 701 750

Põhihariduse kulud 2 664 940

Õpilasteveo liinid 146 380

Koolitoit 196 950

Sotsiaalne kaitse 1 625 230

Valitsemiskulud 973 480

Põhivara soetus ja investeeringud 3 167 960

Laenude tagasimaksed 514 500

Arvude rida annab lugejale laias vaates ülevaate, kuhu läheb eelarveraha.

Ülevaate koostas **Ene Saar**, vallavanem

Noppeid vallavalitsuse istungitelt

- Moodustati Viljandi valla eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetuse taotluste läbivaatamise alaline komisjon koosseisus:

- Mait Siirus – vallavolikogu kodanikuühenduste ja külaarengu komisjoni aseesimees;

- Ain Sibul – vallavolikogu eelarve- ja majanduskomisjoni esimees;

- Anu Kivi – vallavalitsuse liige;

- Tiina Jaksi – vallavalitsuse ametiasutuse finantsosakonna juhataja;

- Anne Freimuth – vallavalitsuse ametiasutuse haridus-, kultuuri- ja sotsiaalosakonna rahvatervise- ja spordispetsialist.

- Kinnitati Viljandi valla eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetuse taotluse, lepingu ja aruande vormid.

- Tunnistati kehtetuks Pärsti Vallavalitsuse 19.12.2011 korraldus nr 443 "Detailplaneeringu algatamine", millega algatati Vardi külas Loodi tee 34 detailplaneeringu koostamine.

- Nõustuti Viljandi vallale Paistu külas kuuluva kinnistu Raamatukogu tee 2 katastrirühmuse maast 663 m² suuruse ala koormamisega tähtajatult isikliku kasutusõigusega OÜ Ramsi VK kasuks.

- Seati tähtajatult sundvaldus OÜ Ramsi VK kasuks Viljandi vallas Paistu külas asuva Kiriku tee 20, Kiriku tee 18, Kiriku tee 14, Kiriku tee 3 ja Kiriku tee 2 kinnistute korteriomanditele tehnovõrgu talumiskohustuse kehtestamiseks.

- Anti projekteerimistingimused terviseväljaku rajamiseks Raamatukogu tee 2 katastrirühmusele Paistu külas.

- Kehtestati Jämejala külas katastrirühmuse 89801:001:0502 koosatud detailplaneering.

- Eraldati Viljandi valla eelarvest tegevustoetust:

- Holstre Pere Seltsile 300 eurot Vil-

jandi valla laste kunstipäeva korraldamiseks 23.05.2017 Holstres;

Pereseltsile Paistel 200 eurot Vastlapäeva, Jüriöö jooksu ja Maijooksu korraldamiseks 2017. aastal;

Mittetulundusühingule Vardja Külaselts 75.00 eurot traditsioonilise Vardja Vastlattralli korraldamise toetamiseks;

Mittetulundusühingule Vardja Külaselts 200 eurot Teeme Ära talgute ja Kiigemäe korraldamiseks;

Viljandimaa Pimedate Ühingule 250 eurot Viljandimaa nägemispuudega inimeste enesearengule ja toimetulekule suunatud koolituste ja sündmuste korraldamise toetamiseks;

Mittetulundusühingule Petanque Klubi Reede 300 eurot Varje Reede osalemise toetamiseks Eesti koondise koosseisus petanque maailmameistrivõistlustel;

Viljandi Spordiklubile Taifu 300 eurot Judoka Kristel Naelso osalemise toetamiseks võistlustel ja treeninglaagrites Eestis ja Eestist väljaspool;

Viljandi Lauatenniseklubile Sakala 275 eurot Matti Kallaspooliku nimelise lauatenise mälestusvõistluse korraldamise toetamiseks;

Viljandi Maadlusklubile Tulevik 300 eurot 18. Külla Kõivu nimeliste mälestusvõistluste korraldamise toetamiseks 14.-15.04.2017;

Osaühingule Elductum 1920 eurot Viljandi valla kodanike kaubabussiga teenindamise kulude osaliseks katmiseks 2017. aastal;

Viiratsi Perearstikeskusele 1500 eurot ruumide rendikulu osaliseks katmiseks 2017. aastal;

Sihtasutusele Holstre-Polli Vabaajakeskus 10 000 eurot tegevustoetuseks 2017. aastal;

EELK Paistu Maarja Kogudusele 150 eurot tegevuskulude osaliseks katmiseks 2017. aasta talveperioodil.

Tarbijakaitseameti Viljandi nõustamispunkt kolib raamatukokku

Seoses hoone lammutamisega kolib tarbijakaitseameti nõustamispunkt senisest asukohast Viljandi Linna raamatukokku, kus tarbijad saavad endiselt nõu kaks korda kuus.

Seni on Viljandi piirkonna tarbijad soovi korral saanud tarbijaõigusi puudutavates küsimustes tarbijakaitseameti vastuvõttudel aadressil Vabaduse plats 6.

Alates märtsist kolib nõustamispunkt uutesse Linnaraamatukogu ruumidesse aadressil Tallinna 11/1. Ameti vastuvõtturuum asub kolmandal korrusel saalis number 4, mis on iga kuu esimesel ja kolmandal teisipäeval kella 10–16 tarbijakaitseameti kasutuses.

Igapäevane praktika näitab, et tarbijad kasutavad tarbijakaitseameti pakutavatest avalikest teenustest kõige enam digitaalseid nõustamiskanaleid.

Infotelefon on tarbijatele kujunenud esmase ja kiire vastuse saamisel väga populaarseks kanaliks, eelmisel aastal helistasid tarbijad sellele ligi üle 24 tuhande korra.

Konkreetsimate ja keerulisemate pöördumiste lahendamiseks saab pöörduda ameti poole kodulehe vormide kaudu ja e-posti teel. Kirjalikke pöördumisi tuleb ametisse aastast ligi seitse tuhat.

Tarbijad saavad esmast tarbijakaitsealast infot hõlpsasti ka tarbijakaitseameti kodulehelt www.tarbijakaitseamet.ee ja teemaveebist www.ostatargalt.ee.

Pille Kalda

Tarbijakaitseameti kommunikatsiooniekspert

Suvilapiirkonnad vajavad arenguhüpet

Viimase kahe aastakümne jooksul on inimeste elama asumine linnadest nende tagamaadele olnud üks olulisemaid ruumimuutusi asustussüsteemis. Sarnased muutused said valdavaks kogu Euroopas. Eeslinnastumist käsitlevad uuringud seostuvad mitte ainult uuselamuehitusega vaid ka suvekodude püsielamuteks kohandamisega, mis andis inimestele võimaluse kolida sotsialismiajal ehitatud paneelilamutest eramajadesse rohelisemas ja inimsõbralikumas keskkonnas.

Suvilapiirkondade rajamine toimus nõukogude ajal kindlatel põhimõtetel. Üleminekuajal aga kadusid varasemad ranged planeerimispiirangud, samuti ei rakendatud kaalutletud planeerimis põhimõtteid, mis tõi kaasa olukorra, kus muutused ja arengud hakkasid suvilaaladel toimuma isevoolluteed.

Kohaliku omavalitsuste suhtumine suvilapiirkondade arengute osas on olnud passiivne. Eks selleks on olnud ka omad põhjused. Leige suhtumise taga on kindlasti olnud see, et suvilapiirkonda elama asunud inimesed ei ole end registreerinud piirkonna elanikeks ja nii puudub täpne ülevaade, kui palju inimesi realselt nendes piirkondades aasta läbi tegelikult elab. Kuna kohalike omavalitsuste eelarve on seotud vastavas kohalikus omavalitsuses elavate inimeste arvuga, siis ei ole ka omavalitsustele eriti midagi ette heita. Viljandi vallas asuvates suvilapiirkondades on näha, et inimesed elavad piirkondades aasta läbi, aga rahvastikuregistri andmekogust see kahjuks välja ei paista.

Teisalt on suvilapiirkonnad nõ "kinised" süsteemid. Näiteks piirkonnas olevad teed on erateed, mis kuuluvad tükkidena tee kõrval olevatele kruntidele ehk iga kord kui sõidad naabrist autoga mööda, siis sisuliselt sõidad ka tema maalt läbi. Ka sellises olukorras ei ole

Suvilapiirkonnad vajavad tänavavalgustust ja teed vajavad uuendamist

kohalikul omavalitsusel midagi teha, sest omavalitsus saab arendada ainult temale kuuluvat taristut.

Praktiliselt kõik Viljandi vallas asuvad suvilapiirkonnad vajavad infrastruktuuri kaasajastamist ja kohandamist.

Kriitilise hulga inimeste elama asumine ning hooajalistest asumitest püsiasi-lateks muutumine on tõstatanud mitmeid probleeme. Asulate tehniline taristu – veesüsteemid, teed ei ole planeeritud püsiasi-umiteks muutumise arvestusega ja need vajavad uuendamist ja nende haldamine ümber korraldamist.

Näiteks on tiheasustuses kõige optimaalsem (kulutõhusam ja tervislikum) kasutusele võtta ühisveevärk. Paljudes Viljandi valla suvilapiirkondades on aga igal majapidamisel joogivee saamiseks ehitatud oma isiklik kaev. Kas kaevu vesi ka tervisekaitse normidele vastab, teab ainult kaevu omanik. Piirkondades kus on

puhta joogivee jaoks rajatud ühisveevärk, on vastav tehniline taristu aga vananenud ja vajab uuendamist.

Suvilapiirkondade majandamiseks on loodud piirkondades ühistu põhimõtetel toimivad organisatsioonid, mille majanduslik võimekus on nõrk. Ainuke sissetulek on liikmemaksud ja nendega ei suudeta katta ära amortiseerunud süsteemide uuendamist.

Mida on teinud Viljandi vald selleks, et eelpool loetud probleemidele lahendused leida?

Viljandi vald on suvilapiirkondade probleemid omale teadvustanud. Näiteks 2017. aastal on planeeritud korrastada mitme piirkonna juurde viivad teed. Valla poolt vaadatuna on pigem probleemiks see, et suvilapiirkondade asumid ei ole oma sisemistest muredest ise väga palju rääkinud.

Selleks, et et vald saaks aga teada Teie asumi probleemidest, pakun välja kaks lihtsat sammu:

1. Saage oma asumi elanikega kokku ja sõnastage, millised tehnilised taristu probleemid Teie piirkonnas elu kõige rohkem mõjutavad (näiteks: halvad teed, puudulik tänavavalgustus, elekter, ühis-transport, kaevude puudulik veeandvus, vee kvaliteet jne);

2. Leppige kokku Viljandi valla juhtidega kohtumine ja selgitage oma probleeme.

Koos on võimalik leida lahendused ja kokku leppida plaan, kuidas vald saab probleemide lahendamisel abiks olla.

Kaupo Kase
Viljandi
Vallavolikogu
aseesimees

Viljandi valla noortevolikogu logokonkurss

Mõned aastad tagasi otsustati luua volikogu kõrvale noorteesindus nimega Viljandi valla noortevolikogu, kes oleks volikogule abiks ja nõuks tähtsate otsuste langetamisel. Praeguseks oleme tegutsenud erinevate spikrite ning mentorite käe all juba kolm aastat. Täna sel päeval on Viljandi valla noortevolikogus 22 tegusat liiget, igaühel neist omad anded ning eesmärgid.

Neli kuud tagasi kuulutasime välja logokonkurssi meie noortevolikogu esindusliku märgi leidmiseks. Meie tingimuseks oli, et logo peaks sarnanema vallasümboolikaga, kuid samas näitama, et tegemist on noorte esindusega. Peab

tõdema, et osavõtjaid palju polnud, kuid see eest saadeti meile just parimad kavandid.

Meie logovõitjaks osutus Laura Naber. Naber ise ütles oma logo kohta nii: "Kavandil on Viljandi valla sümboolikas kujutatav roos (külje pealt vaates), tähed VVN, mis tulenevad Viljandi Valla Noortevolikogu esitähedest ning hõiskavad noored". Laura töö valiti parimaks ühisel hääletusel. Suured tänud osavõtjatele ning palju õnne võitjale. Võitjat ootab kingitus Valma Seikluspargilt ja Viljandi vallalt.

Kelli Pärn
Viljandi valla noortevolikogu spiiir

Volikogu istungil 22.02.2017

- Võeti vastu Viljandi valla 2017. aasta eelarve kogumahuga 13 338 290 eurot.
- Delegeeriti ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduses kohaliku omavalitsuse või kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud küsimuste otsustamine Viljandi Vallavalitsusele.
- Lubati korraldada Viljandi Vallavalitsusel riigihange "Kuue sõiduki liisimine kasutusrendi tingimustel".
- Otsustati lubada kajastada Viljandi valla poolt 2016. aastal OÜ-le Rmsi VK tasutud projekti "Paistu küla reoveekogumisala ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimine" omaosalus 69 210,10 eurot OÜ Ramsi VK omakapitali suurenemisena.
- Anti nõusolek Tarvastu vallale taotle-da meetmest toetust projektile "Tarvastu Lasteaia Soe lasteaiahoone rekonstrueerimine energiatõhususe parendamise/suurendamise eesmärgil" ja volitada Tarvastu Vallavalitsust esitama taotlus projektile toetuse saamiseks.
- Tunnistati kehtetuks Viljandi Vallavolikogu 28.01.2015 otsuse nr 180 "Puia-tu Lasteaed-Kooli kooliosa ümberkorraldamine" punkt 2, mis kohustas tagama Puia-tu piirkonna I kooliastme õppekoha.

- Muudeti Viljandi Vallavolikogu 15.04.2017 määruse nr 71 "Heimtali Põhikooli põhimäärus" § 3 lõiget 2, mille kohaselt kool tegutseb kahes õppekohas nimetustega: Heimtali mõisa peahoone ja Heimtali spordihoone/ringtall.
- Anti arvamus Saarepeedi liivamaa-rdla Saarepeedi liivakarjääri mäeeraldise kaevandamise loa nr VILM-034 muutmise taotluse ning taotluse kohta tehtava otsu-se eelnõu kohta.
- Otsustati võõrandada Moori külas Moori 1 korter 4 oksjoniportaalis osta. ee ja määrati oksjoni alghinnaks 4000 eurot.
- Otsustati muuta OÜ Ramsi VK põhikirja ja suurendada OÜ Ramsi VK osa-kapitali 100 000 euro võrra.
- Otsustati taotle-da Haridus- ja Tea-dusministeeriumilt Viljandi linnas asu-vate kinnistute Leola tn 15a ja Leola tn 18a/1 tasuta võõrandamist Viljandi val-lale, kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmiseks.
- Anti otsustuskorras MTÜ-le Tänassil-ma Külaselts 11 aastaks tasuta kasutusse Viljandi vallale kuuluvast Tänassilma küla Rahvamaja kinnistust ligikaudu 8090 m² maa-ala.

**Viljandi Vallavalitsus
müüb alates
30. märtsist 2017
internetiportaalis osta.ee
kahetoalise korteri
Moori külas
alghinnaga 4000 eurot.
Enampakkumise tingimustega
saab tutvuda valla kodulehe-
küljel www.viljandivald.ee/
vallavara-muuk**

Hea Uusna küla elanik!
Ootame Sind
Uusna küla koosolekule
29. märtsil 2017
algusega kell 18.00
Uusna külamaja suures saalis.
Päevakorras külavanema valimine.
Lugupidamisega
Uusna külavanem Reet Toi
Tel 516 5422

Rändlinnud võivad meilegi tuua lindude gripi

Euroopas levib nii mets- kui ka kodulindude hulgas ravimatu haigus - lindude gripp, mis võib sel aastal suure tõenäosusega jõuda ka Eestisse. Seeõttu peaksid inimesed teavitama Veterinaar- ja Toiduametit surnud lindudest, et võimalikule puhangule õigeaegselt jälile jõuda. Praegu Euroopas leviv viirusetüvi H5N8 inimestele ohtlik ei ole ja põhjustab ainult lindude haigestumist. Lindude gripi Eestisse jõudmise oht suureneb just nüüd, kui tagasi jõuavad potentsiaalselt viirust kandvad rändlinnud, kes võivad haigust levitada. Teoreetiliselt on kõik linnuliigid linnugripi ohusstatud, teistest vastuvõtlikumad on kodulinnud, veelinnud ja röövlinnud.

Maakonna veterinaarikeskust tuleks teavitada, kui leiate vähemalt viis veelindu korjust või kui on näha ebatavaline veelindude suremine umbes saja meetri ulatuses mererannast. Samuti tuleks ametit teavitada kümne või enama lähestikku asuva surnud metslinnu värskest korjust.

Linnugripi nakkuse kandjateks looduses on üldjuhul nakatunud või nakuse läbi põdenud veelinnud, kes võivad nakatada kodulinde kas oma rooja või

hingamisteede nõrega. Nakkuse allikaks võivad olla ka surnud lindude korjused, sealhulgas ka vaid lindude suled. Lindude grippi jäänud linde ei ravita. Kui haigus jõuab farmi, siis paraku kõik seal elavad kodulinnud veterinaarjärelevalveametniku kontrolli all hukatakse, et tõkestada nakkuse edasist levikut. Ka sööt, sööda-nõud, jätmed ja muu materjal, mis võib olla viirusega saastunud, töödeldakse või hävitatakse veterinaarjärelevalve ametniku juhiste kohaselt viisil, mis tagab viiruse hävimise.

Ettevaatusabinõuna tuleks kodulinde hoida suletud hoonetes. Juhul, kui linde peetakse väljas, tuleb välistada nende mistahes kontakt metslindudega. Selleks sobiks näiteks aiaga piiratud ja võrguga kaetud ala, kusjuures lindude söötmis- ja jootmiskoht peab kindlasti asuma katuse all. Kodus peetavad haned ja pardid peavad olema teistest kodulindudest eraldatud. Iga farmiomanik saab oma linde kaitsta ka sellega, kui ta piirab ka kõrvaliste isikute pääsu lindlasse. Väga oluline on korrapäraselt teha lindlates näriliste ja putukate tõrjet. Linnukasvataja peab olema kindel, et kõik, mis lindlasse sisse viiakse, olgu selleks sööt,

allapanu või muu materjal, poleks haigustekitajaga kokku puutunud. Lindlasse sisenedes peaks kindlasti olema võimalus desinfitseerida jalanõud (desomatt) ning seal kasutatavaid jalanõusid ja üleriideid ei tohiks samaaegselt kasutada ja kanda mujal.

Kodulindudel esinevad lindude gripi kliinilised tunnused varieeruvad sõltuvalt linnuliigist ja vanusest. Kanadel esinevat lindude grippi iseloomustavad sellised kliinilised tunnused nagu loidus, isu vähenemine, munatoodangu järsk langus, kõhulahtisus, hingamisraskused, eritised silmadest, närvinähud ning peapiirkonna, peamiselt harja ja lokutite turse ja sinakus. Lindude gripi puhul võib kanade suremus ulatuda kuni 100%-ni.

Kodulindude suurenenud suremusest, rohkem kui viiest surnud veelinnust või enam kui kümnest surnud metslinnust teavita viivitamatult Veterinaar- ja Toiduametit infotelefonil 605 4750 või Viljandimaa veterinaarikeskust telefonil 435 0020.

Harles Kaup,
Veterinaar- ja Toiduameti loomatervise osakonna juhataja

Heimtali muuseumis saab kahte näitust kaeda

“Õdede Kotlite kudumid”

ERMi Heimtali muuseumi alumisel korrusel on välja pandud arhitekt Anu Kotli ja tema õe Malle Kotli valmistatud kudumid. On muuseumikogusse kuuluvaid (lume-lükkamise) kindaid kui ka päris noorukesi mustriloomi, kes oma noorusele vaatamata on juba Jaapanis käinud. Huviline saab sisse kiigata ka jaapanikeelsesse mustriloomi kudumise õpetusse ning näha esimeste mustriloomade jooniseid. Põhiliselt ongi näituse imetusobjektideks kootud loomad, kuid värvikirevust ning kokkusobitamise meisterlikkust on näha iga kinda, kampsuni, kassi-koera ning käpiklooma puhul.

Anu Raud on Anu Kotli mustriloomade kohta kirjutanud nõnda: „Parim ja viljakaim loomakunstnik ning konstruktor ühes isikus on minu kauaaegne sõber Anu Kotli. Elukutselt arhitekt, kel vahel projektide joonerägistikest küll saab, võtab vahelduseks villalõngad ning hakkab uusi olevusi ilmale kuduma. Temal on kätt ja silma, stiilitunnet ja mustritarkust ning, mis veelgi olulisem, loomaarmastust, loomanägemust ja –nägemist. Anu Kotli on kudunud huvitavaid mänguloomi, kuid kõige enam on ta loonud mitmesuguseid näitelejaloome – küll karusid, jäneseid, hunte ja hobuseid, isegi haraliste sarvedega põtru on ta kudunud. Mustrid mustriteks, kuid nende loomade olek, näoilme ja iseloom on elav ja armas, igale loomaliigile loomumane.“

Lisaks oleme noorematele külastajatele teinud mustrite otsimise töölehed, millega koos saab mänguliselt mustrite nime-

Mustriloomnäitus “Õdede Kotlite kudumid” Heimtali muuseumis

sid õppida. Saab tulla klassiga muuseumitundi või koos vanematega uudistama!

Tekstiilikunstnik Ene Parsi isikunäitus “Eesti triibukood”

Ene Parsi isikunäitusel „Eesti triibukood“ esitletakse 45 triibuvaipa ja mõnda rahvapärast inspireeritud tööd. Vaibad on ömmeldud värvilistest linase riide ribadest ja jälgivad eri kihelkondade rahvarõiva seeliku kangaste triibustikke.

Eesti rahvariide seelikuid võib tajuda kui triipkoode. Erinevate kihelkondade väljakujunenud värvi- ja triiburütmides jätkub ajalooline katkematu traditsioon. Sellele lõputult värvilisele teemale lisavad

omakorda nüansse neidude, abielunaiste või leskede erinevad värvikooslused.

Rõhutades triibustiku seotust just kindla paigaga Eestis, on triibuvaibale lisatud kihelkonna nimi. Võluvad seelikukangaste rikkalik ornamentika, põnevad värvilahendused, rütmid ja kompositsioon. Igas esivanemate poolt kootud triibustikus-mustris on oma eripära, värvide vikerkaar, milles avaldub kodukoha tunnetus, elurõõm, ilumeel, mure, noorus ning küpsus.

Näitus sobib eriti hästi neile, keda huvitavad eri piirkondade seelikutriipude erinevused.

Anna Liisa Regensperger

ERMi Heimtali muuseumi juhataja

Sada teraviljapeenart ootab külvajaid

Eesti talud, koolid-lasteaiaid ja teisedki huvilised on ühinenud Eesti Taimekasvatuse Instituudi ja agroom Heino Laiapea algatusega külvata Eesti 100 aasta juubeli tähistamiseks üle riigi sada teraviljapeenart.

Heino Laiapea sõnul on teravili Eestis oluline põllukultuur ja toiduaine ning inimene võiks teada, mida ta sööb ja kuidas see kasvab. Paraku ei tee paljud inimesed vahet kaeral, odral, nisul ja rukkil.

Et tutvustada inimestele Eestis aretatud sorte, rajataksegi eeloleval kevadel 100 teraviljapeenart kaheksa Jõgeval aretatud odra-, kaera-, suvinisu-, herne- ja oasordiga.

Soovime, et meie riigi 100. aastapäeval tunneks Eesti rahvas paremini meil kasvatavaid põllukultuure ja mõistaks kodumaise põllumajanduse tähtsust riigi majanduses, kaitsevõimes ning iseseisvuse säilimisel! Viljandi vallast on projektis osalemiseks soovi avaldanud 5 peret:

“Oleksin meeleldi üks kaasalööjatest. Pole küll enam õige talunik, rohkem potipõllumees, kuid tundub, et ka see sobib. Pealegi on mul 6, 7 ja 8 aastased abimehed”, kirjutas Kristin-Mari Looveer Paistust.

“Olen igal aastal oma aias kasvatanud teravilja. Soovin osaleda 100 teraviljapeenra loomisel”, teatas Kaupo Kase Viiratsist.

“Meie mahetalus käivad lasterühmad ekskursioonidel ja nüüd saan neile ka erinevate teraviljasortide kasvamist näidata. Suurepärane idee!”, ütles taluperenaine Kersti von Schwanenflügel Naatsaku talust Kassi külast.

Eesti Taimekasvatuse Instituudi (ETKI) sordiaretajad on valinud teraviljapeenral kasvatamiseks välja sellised sordid: oder “Maali” ja “Anni”, kaer “Kalle”, suvinisu “Voore” ja “Hiie”, põldhernes “Kirke” ja “Mehis” ning põlduba “Jõgeva”. ETKI töötajad on juba pakendanud 100

komplekti seemneid, mis kõigile registreerujatele varsti kätte toimetatakse. Iga seemnepakiga on kaasas sordikirjeldus ja sordinimega plastlipikud peenarde tähistamiseks. Ühe sordi seeme on arvestatud ühele ruutmeetrile. Külvata võib ka väiksemale pinnale. Küll aga on soovitatav pidada teraviljapeenra kohta päevikut, kus on märgitud külviaeg, tarkamine ja kõik järgnevad taime kasvufaasid.

Uusi huvilisi kahjuks enam pardale võtta ei saa, sest 100 teraviljapakikest on oma omaniku juba leidnud, kuid kokkuleppel kasvatajatega saab nende põldu suvel-sügisel ehk kaema minna ja hea õnne korral järgmiseks aastaks viljasaa- gist seemneidki küsida!

Heino Laiapea,
agroom

Koostööpartnerid: Eesti Taimekasvatuse Instituut ja Äripäeva põllumajandusportaal pollumajandus.ee

Abikaasade varalised õigused

Abielu tähendab abikaasadele isiklike õiguste ja kohustuste kõrval ka varalisi õigusi ja kohustusi. Need tulenevad abieluvarasuhetest, mille te abielumisavalduse või abieluvaralepinguga valite.

Abielumisavaldust tehes saate valida, kas teile sobib varaühisus, vara juurdekasvu tasaarvestus või varalahusus. Kui te jätate avalduses abieluvarasuhete valimata, siis kehtib varaühisus. Varasuhete eelistust võite muuta kuni abielu sõlmimiseni – selleks esitage abielu sõlmijale ühine avaldus. Ka hiljem saate varasuhet muuta, kuid siis üksnes notariaalse abieluvaralepinguga.

Varaühisus

Varaühisus seob abikaasad majanduslikult väga tugevasti. Vara kuulub teile mõlemale võrdsetes osades ja enamiku tehinguid peate tegema ühiselt.

- Abielu kestel omandatud vara läheb teie ühisomandisse ja moodustab ühisvara.
- Ühisvara hulka ei kuulu kummagi abikaasa lahusvara, milleks on:
 - isiklikud tarbeesemed,
 - enne abiellumist kummagi abikaasa omandis olnud vara,
 - abielu kestel tasuta käsutuse (nt kinked või pärimise) teel omandatud vara,
 - lahusvara arvel omandatud vara (nt suvila, mis on ostetud ühele abikaasale enne abielu kuulunud korteri müügist saadud raha eest).

• Ühisvaraga tehtavates tehingutes peate osalema koos või peab olemas olema teise abikaasa nõusolek. Siia alla ei kuulu enda ja perekonna igapäevavajaduste rahuldamiseks tehtavad tehingud (nt eluasemekulude maksmine, toidu ostmine jm). Muudel juhtudel on nõusolekuta tehing tühine.

• Tehingud perekonna ühise eluasemeaga nõuavad igal juhul teise abikaasa nõusolekut, olenemata sellest, kummale ühine eluase kuulub.

• Kui perekonna vajaduste rahuldamiseks tehtud tehingutest tekib kohustusi, siis vastutate nende täitmise eest ühiselt, olenemata sellest, kumb abikaasa tehingu tegi.

• Kui te enam ei soovi ühisvarasuhet, siis saate abieluvaralepinguga valida lahusvarasuhete või juurdekasvu tasaarvestamise varasuhete. Kuid abieluvaralepinguga võib ka ühisvarasuhet piirata ja kokku leppida, et teatud esemed kuuluvad ühe abikaasa lahusvara hulka. Perekonna huvides võib varaühisuse teatud juhtudel lõpetada kohtuotsusega.

• Kui abikaasad lahutuse korral vaidlevad, kas konkreetne ese kuulub ühis- või lahusvara hulka, siis arvestatakse see ühisvara hulka kuuluvaks, kuni ei ole tõendatud selle kuulumine abikaasa lahusvara hulka. Abielu kestel omandatud vara muutub ühisvaraks ka siis, kui abikaasad elavad lahus, kuid ei ole lahutatud. Eeldatakse, et abikaasad jagavad ühisvara kokkuleppel, kuid vaidluse korral võib pöörduda ka kohtusse.

Vara juurdekasvu tasaarvestus

See varasuhe annab abikaasadele suurema varalise iseseisvuse, ent säilitab majanduslikult nõrgemale abikaasale siiski selged tagatised.

• Mõlemad olete abielu kestel enda poolt omandatava vara ainuomanikud, võite sellega üksi tehinguid teha ja vastutate kohustuste eest enamasti üksi.

• Tehingud perekonna ühise eluasemeaga nõuavad igal juhul teise abikaasa nõusolekut, olenemata sellest, kummale ühine eluase kuulub.

Tasaarvestamisele ei kuulu:

- enne abiellumist kummagi abikaasa omandis olnud vara,
- abielu kestel tasuta käsutuse (nt kinked või pärimise) teel omandatud vara,
- abikaasale tervisekahjustuse ja kehavigastuse tekitamisest tulenevad ning riikliku ja kohustusliku pensionikindlustuse alusel kuuluvad õigused,
- vara, mis on omandatud tasaarvestamisele mittekuuluva vara arvel (nt suvila, mis on ostetud ühele abikaasale enne abielu kuulunud korteri müügist saadud raha eest).

• Tasaarvestatakse muu hulgas ka vara, mille abikaasa on põhjendamatult müünud, kinkinud, raisanud vms.

• Kui te enam ei soovi juurdekasvu

tasaarvestamise varasuhet, siis saate abieluvaralepinguga valida selle asemele varaühisuse või varalahususe.

• Lahutuse korral jagatakse abielu kestel omandatu abikaasade vahel võrdselt. Abielu jooksul vähem teeninud abikaasa saab teiselt abikaasalt nõuda rahas (mitte esemetes) poolt selle vara väärtusest, mille võrra teine on rohkem rikastunud. Näiteks: mehel oli abielludes 250 000 eurot ja naisel 200 000 eurot. Lahutamise ajaks oli mehel vara 150 000 euro võrra ja naisel 100 000 euro võrra rohkem. Seega oli mehe vara juurdekasv 50 000 euro võrra suurem kui naisel, kel on nüüd õigus nõuda mehelt poolt varade juurdekasvu vahest ehk 25 000 eurot. Sel moel suureneb mõlema abikaasa vara ühepalju.

Varalahusus

Varalahususe puhul olete teineteisest varalises mõttes täiesti sõltumatud.

• Teil ei ole seadusest tulenevaid ühiseid õigusi vara suhtes.

• Varaga tehinguid tehes pole vaja teise abikaasa nõusolekut. Kui aga tehing on tehtud perekonna tavapärase vajaduste rahuldamiseks, siis vastutate sellest tekkivate kohustuste täitmise eest teie elutingimusi arvestades mõistlikul määral ühiselt, olenemata sellest, kumb abikaasa tehingu tegi.

• Mõlemad abikaasad peavad tagama teineteise ja kogu perekonna igapäevaste vajaduste katmise ning tegutsema abielulise koostöö huvisid arvestades.

• Kokkuleppel võite soetada konkreetseid esemeid kaasomandisse.

• Lahusvarasuhete asemele saate abieluvaralepinguga valida varaühisuse või vara juurdekasvu tasaarvestuse.

Notariaalse abieluvaralepingu saab sõlmida nii enne abiellumist kui ka abielu kestel. Sellega on võimalik varem valitud varasuhe asendada mõne teise seaduses sätestatud varasuhetega või leppida kokku, kummale abikaasale kuuluvad üksikud esemed ja õigused. Abieluvaraleping lõpeb abielu lõppemisel, uue abieluvaralepingu sõlmimisel või varasuhete lõpeta-
misel kohtus.

Allikas: Justiitsministeerium

LEADER-meetme projektitaotluste taotlusvoorud Mulgimaa Arenduskoja tegevuspiirkonnas

Projektitoetuse taotlust saavad esitada Abja, Halliste, Helme, Hummuli, Karksi, Põdrala, Tarvastu, Viljandi vallas ning Mõisaküla ja Tõrva linnas tegutsevad ettevõtjad, mittetulundusühingud (MTÜ), kohalikud omavalitsused (KOV) ja sihtasutused (SA).

24. aprill – 12. mai 2017. a on avatud taotlusvoor **I meetmele** "Ettevõtluse arendamine". Taotleda saavad tegutsevad

ettevõtjad. Toetust antakse kuni 60 % abikõlblike kulude maksumusest.

Igasse meetmesse saab esitada ühe projektitoetuse taotluse taotleja kohta, välja arvatud ühisprojektid. **Info taotlemise ja konsultatsioonide kohta on MTÜ Mulgimaa Arenduskoja kodulehel** <http://www.mulgimaa.ee/mak/toetuse-taotlejale/toetuse-taotlejale-2014-2020/>. Taotluste esitamine toimub elektroonili-

selt PRIA e-teenuste keskkonna kaudu.

Meetmenõustajate vastuvõtule palume registreeruda:

Raili Uibopuu tel: +372 5307 8283; raili.uibopuu@mulgimaa.ee

Piret Koorep tel: +372 513 7241; piret.koorep@arenduskoda.ee

Taotlusvooru ajal toimub ainult tehniline konsultatsioon!

Mulgimaa
Arenduskoda

LEADER
ESTI

XI Võrtsjärve talimängud toimusid kevadises Pukas

Seitse Võrtsjärvega piirneva valla noored kogunesid 16. veebruaril Puka Keskkooli juurde, et viimast korda võistelda Võrtsjärve talimängudel. Ilm oli traditsiooniliselt lumetu ja sellel aastal otsustati suusatamist mitte asendada jooksupäevadega.

Koolimaja lähistel asuva tiigi jää oli noorte kelgutajate päralt. Jahedat tuult trotsides võistlesid kõige nooremad kelgutamise kahevõistluses. Kahe ala kokkuvõttes saavutas Saarepeedi kooli võistkond Õnne-Triin Villem, Kristiina Jakk, Marleen Uha, Rainer Õnne, Renert Vidder, Hugo Soo neljanda koha.

Koolimajas toimus samal ajal saalihokiturniir, mille võitsid Heimtali kooli õpilased Carmen Xin Lin Wang, Berit Lehtsaar, Laura Miller, Ato Aasmäe, Artur Vinnal, Kardo Kivirand, Janno Oja.

Maalimise võistlustel esindas meie valda Johanna Perko Heimtali Põhikoolist. Žürii hindas Johanna tööd neljanda koha vääriliseks.

Laskmises ja orienteerumises esindas valda Paistu Kooli võistkond koosseisus Mihkel Eek, Marleen Riiner, Jarmo Malmre, Helena Kolga, kes saavutasid vastavalt neljanda ja kuuenda koha.

Esimese koha saavutanud Heimtali kooli saalihoki võistkond

Kabes töid esikoha meie vallale Hedi-Riin Kivikas ja Rome Nurmekivi.

Puka rahvamajas oli mängude viimase alana mälumäng. Kalmetu kooli noored mälumängurid Anna-Liisa Esajas, Marten Karv, Tõnis Altsaar, Ott Markus Pruul, Meeri Tultsev saavutasid neljanda koha.

Tahan tänada meie valla koolide

õpetajaid, kes olid abiks võistkondade komplekteerimisel, samuti kõiki lapsi kes osalesid võistlustel. Loodan, et Võrtsjärve äärsed vallad suudavad koos ka edaspidi korraldada analoogseid sportlikke ettevõtmisi meie noortele.

Anne Freimuth
Viljandi vallavalitsus

25 aastat tagasi tehti põllumajandusreformi

Põllumajandusreformi seaduse vastuvõtmisest möödus 12. märtsil 25 aastat.

Sellest suurt numbrit ei tehtud ja 50 aasta pärast võib reformi käiku uurida vaid muuseumidest kui needki siis veel alles on.

Viljandimaal oli põllumajandusreform omalaadne ja paistis silma oma pika-ealisusega – oli nagu kauamängiv plaat. Seitse majandit ei saanud ise reformiga hakkama ja läksid sundlikvideerimisele. Rohkem kõneainet pakkusid Kolga-Jaani, “Kalju” ja Pärsti kolhoosi reformi käik. Nendes olid kõvad kivid, mis jahvatasid parajat püügilt – reformiga kaasnes palju kohtuasju.

Viljandi valla majandite Paistu, Holstre, Saarepeedi, Lembitu, Viljandi, Puiatu, Heimtali ja Pärsti kolhooside ning Viiratsi riigimajandi põllumajandusreform oli kõigis isemoodi. Kas mäletate veel üldse nende majandite nimesid?

Keeruline on hinnata millistes majandites kulges reform “õiglaselt” või “vähemõiglaselt.” Ühe eesmärgi – tootmise vähendamise see siiski täitis.

Maakonna põllumajanduse käekäigus mängis oma osa see, kuidas kujunesid muutused viljasalves, piima- ja lihakombinaadis. Põllumajandusreformi majandites ja töötlevates tööstustes toimuvat kajastati oma parema äratundmise järgi ligi 10

Foto: ANNELA NAIRIS

16. juunil 2016 peetud õppepäeval andsin Savikoti Agro agronomile Tuuli Vaarakule üle 25 aastat hoitud kolhoosiaja reliikviad - Pärsti kolhoosi külvikordade skeemi ja kaardi, 1984. aasta väetamisplaani ja 1991. aastal ostetud teravilja niiskusemääraja. Sügisel 2016 kogus Savikoti Agro ühelt viljelusvõistluse põllult Eesti kõrgema rukkisaagi 0,4 tonni hektarilt.

aasta jooksul Sakalas ajakirjanikud Helgi Kaldma, Aavo Susi ja Merike Aasmäe, Postimehe veergudel Malle Toomiste. Nende kirjutatu on täna lugedes ajastu kroonika. Paganama hästi mõistsid nad seda teha ja nägid läbi igasugused udutamised. Need udutamised olid seotud sageli omakasu-ga uuenenud ühiskonnas. Kuna udutajad

on täna võtmepositsioonidel ja meedia on nende tegude nimetamisega enam kui ettevaatlik, ei ole seoses põllumajandusreformiga ka siin ühtegi nime.

Seepärast pole üksiasju meenutada vajadust.

Heino Laiapea
agronoom

Kolm talvist pisilugu

Kelguga supikaussi!

Oli rohke lumega ilus talveilm. Olin 14-aastane ja käisin Viljandi koolis. Tolle aja lumetõrjetehnikaks olid suuresti vaid vineerist labidad, aga paljudest selliste labidatega ikka looduse vastu sai. Bussid ja veoautod sõitsid lihtsalt tänavatel rajad sisse, väikeautosid oli aga vähe ning talvetingimustes needki rohkem seisis kui liikusid...

Koolis olid tunnid lõppenud ja hakkasin Posti tänavat pidi üles minema. Seal aga tuli mulle üks minuvanune linnapoiss kelguga vastu. Tegime juttu ja korraga tundus hea mõtena Kõrgemäe tänavalt kelguga alla lasta. Linnapoiss istus ette ja mina tema selja taha. Kelk võttis kiirust, kui korraga libises mu parem jalg jalaselt maha. Tegime äkkpöörde, pead langesid ette, kõlasid karjed, lendasid klaasikillud ja aknaraamitükid. Olime sõitnud tänavaga samal tasapinnal oleva majaaknast sisse. Kelk lõi laua pealt minema kildudeks suure savist supikausi ning muud lauanõud. Pererahvas, kes parasjagu lõunatas, kargasid ehmatusest karjades lauast püsti. Õnneks neist keegi viga ei saanud. "Oi-Oi! Kogemata juhtus!"

Kuigi peremees ka ise lauas oli, siis ühtegi "matsu" me temalt ei saanud. Kõik olid ametis supiste riiete puhastamisega. Kohe me aru ei saanudki, mis juhtunud oli ega mäleta, et oleksime vabandanud. Haarasime lihtsalt ruttu kelgu ning põgenesime sama lõhutud akna kaudu minema. Kelk aga pääses käest lahti ja pörutas alla Tartu tänavale. Meie libisedes, kukkudes ja kukerpallitades kiiresti järele. Mäe all saime lõpuks mahti üksteist üle vaadata. Esimesena pea ees aknast sisse pörutanud linnapoissil oli imestavalt hästi läinud, lõi ju kelk akna eest enne, kui pea sinna jõudis. Ta oli jõudnud silmad kinni pigistada ja sama olin teinud ka mina. Kindlasti päästsid meid veel hüllemast sel ajal moes olnud lambanahksed kõrvikud. Pühkisime teineteisel mõned vereprints-

med lumega puhtaks ja leppisime kokku, et koolis juhtunust teistele ei räägi.

Nii see lugu pikkamööda unustusse va-
jus ja meenus mulle hiljuti, kui meedias kajastati õnnetust, milles üks naisterahvas Viljandis oma uhke sõiduauto juhtimisega toime ei tulnud ja mitte ainult aknad, vaid ka maja seina eest minema pühkis.

Mida siit järeldada, kui ikka vanasõna järgi "Ära hüppa vette tundmatust kohast!". Ära mine kunagi võõra sõiduriista peale, sest mine tea, kas ja kus see lõpuks pidama jääb...

Otsitakse noori talente – suusahüppajaid

Umbes sellise sõnastusega kuulutus oli knopkadega kinnitatud ühele plangule. Mul tekkis kohe huvi selle vastu, kuigi ma ei olnud veel kunagi elus hüppemägegi näinud.

Uusna koolis käies õpetas Endel Veliste kõiki koolilapsi suusatama. Ja kusagil Kumani-Kavaku kandis, kus varem oli suur mägi ja praegu pooleldi kruusaauk laiub, oli õpilaste poolt haokubudest lumega kokku tambitud trampoliin ehitatud. Seal sai hüpatud tavaliste suuskadega 6-7 meetrit. Meie, maapoissid, ei kujutanud suuremat hüppemäge isegi ette.

Niimoodi ma siis Viljandi hüppemäele jõudsingi, mis oli umbes 25 aastat varem esimesel Eesti ajal puupostidest ja laudadest mäe küljele rajatud. Ronisin ka teiste järel üles hüppetorni. Alla vaadates hakkas veidi kõhe. Kui juba päris mitu poissi olid hüpanud, pakkus üks poistest mullegi oma suuski. Mul olid tavalised saapad jalas, aga ega need ka päris hüppesuusad olnud. Ikka saapanina käis sisse ja kanna tagant rihmaga kinni. Keegi lükkas veel tagant ja nii ma nende "pütlaudadega" alla lendasingi. Läbi õhu veel karjades: "Appi!". Maandusin kuskile paju- või toomingapöösasse. Jäin ellu ja ka luud-kondid jäid terveks. Ainult pörutada sain

kõvasti. Kuulsin veel naerulaginat ja keegi hõikas: "Mis ta nimi on?". Üks suusk oli alt tulnud, võtsin ka teise ära ja jätsin sinnapaika, sest need ei olnud ju minu omad. Triikisin käega oma pörutada saanud tagumikku ja leidsin, et ka pükste jalgevahe oli lõhki kärisenud. Nõnda ma siis vaikselt longates teiste silmist kadusin.

Viljandis oli aga suusatamine tol ajal väga kõrgel tasemel. I Keskkoolis õpetas seda Heino Bergmann. Ka nägin ise ühe noore kauni suusakuulsuse arengut. See tüdruk oli Urve Liias, kellest hiljem sai Pässi, nagu õpilased treenerit kutsusid, abikaasa.

Ja jällegi kehtib siin ütlus "Ära hüppa ...!". Kõik ei ole kohe kindlasti Kelly Sildarud!

Suusasõit Valdai kõrgustikul

Et kahe esimese loo järel ei jääks mulje nagu minu puhul oleks äpuga tegemist olnud, siis järgnev näitab ehk natuke vastupidist.

Olin ma ju aastaid, kui lumeolud vähegi lubasid, suuskadel Adonist Viljandisse kooli käinud, ca 15 km, nii et suusatada ma ikka oskasin. Ja kui 1962. aasta veebruaris Nõukogude Armees Õhujõudude koolis Valdai kõrgustikul korraldati ühe endise spordimehe mälestusvõistlused, kes sõjas surma oli saanud, saavutasin seal auväärsse III koha, mille kohta ka diplom sõjakooli seinalle pandi.

Suuskadel tuli läbida kümne kilomeet-rine rada, mis ei olnud küll väga suurte tõusude ja langustega, aga seda täies sõjavarustuses. Täisvarustus tähendas seda, et kogu pagas, mis inimesel seljas ja küljes oli, kaalus kokku kaks puuda ehk 32 kg; vormiriietus, müts, kiiver, kirsasaapad, seljakott, milles kõik vajalikud tarbed ja toidukraami asendas nelja kilone liivakott, katelok, joogipudel, kaska ehk rullikeeratud sinel, vintpüss SKS 7,62, padrunivöö, suusad ja kepid.

Sõit oli väga raske. Eriti viimased kilomeetrid. Kui lõpetasin, varisesin kokku. Medteenistus turgutas mind esmaabitelgis üles, kust hiljem kiirabiga ära viidi. Et saavutatut mõista – tuln kolmandaks sajakonna mehe hulgast, kes olid juba varem välja sõelatud umbes saja tuhande 19-25-aastaste noorte meeste seast.

Mõned aastad tagasi leidsin oma arhiivist selle diplomi koopiagi üles, kus ka minu aeg kirjas on, kuid mida nüüd mitu päeva tulutult taga otsinud olen. Mäletan, et see umbes pooleteise tunni ringis oli. Võidutahe oli nii suur, aga jõud ei pidanud vastu. Siit ka tõdemus – kuigi tahtmine võib olla piiritu, ei tohi unustada, et tervis on ikka kõige tähtsam! Aga "siidivenda" ei tasu mängida, sest vastasugupool vaatab sel juhul mööda...

Ilmar Kikas,
Adoni

Autori illustratsioon kelgusõidule Kõrgemäe tänavast alla kõögiaknasse

Paistu koolipere, külarahvas ja vallavanem kogunesid tuisuses ilmas Paistu Vabadussamba juurde pargade ja küünalde asetamiseks.

Eesti Vabariigi 99. sünnipäev Paistus

22. veebruaril oli Paistu küla signat-saginat täis. Tähistasime Eesti riigi 99. sünnipäeva.

Juba möödunud aastal tekkis mõte pöörata sellele tähtpäevale suuremat tähelepanu ning pidada ühine kooli ja küla aktus Paistu rahvamajas.

Sissejuhatuseks koguneti Paistu Vabadussamba juurde, et mälestada neid, kes võitlesid ja andsid oma elu meie kodumaa vabaduse eest. Noorkotkas Andres Eek luges ette manifesti kõigile Eestimaa rahvastele ning pärjad ja mälestusküünlad asetati vallavalitsuse, Paistu kooli ja rahvamaja ning noorkotkaste ja kodutütarde poolt.

Sündmus jätkus Paistu rahvamajas õpetaja Helle Leppiku koostatud kava järgi. Esinesid nii kooli kui rahvamaja isetegevuslased, kaasa löid ka lasteaialapsed. Lapsed mõtestasid lahti, mida nende jaoks tähendab kodu ja kodumaa.

Paistu kooli pilliring Heidi Oja juhendamisel esitas instrumentaalmuusikat.

Kontsert-aktuse lõpetas tantsurühma Anna-Minna ja mudilarühma ühine esinemine, kus tuletati meelde, et Eesti riigi püsima jäämiseks tuleb maa täita lastega.

Tervituse kooli- ja külarahvale tõi vallavanem Ene Saar. Sündmuse tähtsust ja noorte osa selles rõhutas oma sõnavõttus Noorte Kotkaste malevapealik Riho Rei,

kes kiitis Paistu kooli noorkotkaid ja nende tublit juhendajat Antonina Eeki. Sündmusele pani punkti sünnipäevavort.

Tuleb veelkord tõdeda, et koostöös peitub jõud. Oli rahvarohke ja meeldejääv sünnipäevapidu.

Piia Mänd

Paistu rahvamaja juhataja

Paistu lasteaialapsed laulsid oma laulu kogu südamest!

Nõrk jää nõuab elusid!

Eelmisel aastal uppus Eestis kokku 46 inimest, neist 7 jääl kalastades. Kui suvel uppus 10 inimest, siis kevadperioodil 20. Lõuna-Eestis uppus möödunud aasta novembris läbi jää vajunud kalamees Põlvamaal Meelva järvel ja detsembri alguses uppus jääst läbi kukkunud kalamees Viljandimaal Kõpu jõel. Selle aasta alguses leiti jääst läbi vajunud uppunu Viljandimaal Kaarli külas, keda tuli saagide abil järvejääst välja lõigata. Veebruaris leiti Jõgeva maakonnas Pala vallas Ranna küla lähedal Peipsi järvest jääaugust hommikul kalale läinud mees-terahva surnukeha.

Kalameeste jaoks on äärmiselt oluline teada, mida turvalisuse tagamiseks jääle kaasa võtta ja kuidas õigesti käituda, kui on juhtunud õnnetus. Enne jääle mine-mist tasub olla kindel, et kõva külm on püsinud vähemalt nädalapäevad ja veen-duda jää paksuses. Loe nõuandeid, mida tuleks jääle kaasa võtta ja mida ennetavalt teha, et võimalikust õnnetusest eluga pääseda:

- Kaela riputatavad jäänaasklid on asendamatud abivahendid jääaugust väljaronimisel.
- Vile või muu helisignaali vahendiga saad ennast hätta jäädes kuuldavaks teha.
- Vastupidav ja piisava pikkusega päästenõör pane seljakoti küljetaskusse ja ühenda üks ots seljakoti külge. Läbi jää vajudes saad heita nõõri enda abistajale.

• Seljakotis tasub hoida veekindlatesse kilekottidesse pakitud vahetusriideid. Kott aitab jääst läbi vajumisel püsida ka veepinnal.

• Ära kannu kummikuid. Vette kukku-des ei saa neid jalast ära ja siis on raske jääaugust välja ronida.

• Hoia veekindlas kotis laetud mobiil-telefoni, millega abi kutsuda.

• Koos kaaslastega minna on lõbusam ja ka ohutum, kuivõrd esimene abistaja on lähemal. Mitmekesi jää liikudes hoia eespool minejaga distantsi.

Talvisel ajal juhtuvate veeõnnetuste tagajärgi raskendab vee madal tempera-tuur. Jääkülma vette kukkunud inimest tabab kiire alajahtumine, mis muudab ta tegutsemisvõimetuks. Ka tugevama mel-hel on pääsemiseks aega maksimaalselt 15 minutit.

Mida teha, kui juhtub õnnetus:

• Nähes uppumat helista kohe hädaabi-numbril 112 ja teata, kus oled ja mis on juhtunud.

• Iseseisvalt abi andma asudes lähene inimesele mööda tema jälgi. Viimased 10 meetrit liigu roomates ja oma keharas-kuse hajutamiseks kasuta abivahendeid (suusad, kelk, kepp jms). Enda ja jääaugu serva vahele peab jätma umbes mehepi-kuse vahemaa, kuhu tõmmata abivajaja. Hättasattunud tuleb ulatada "käepiken-dus" – jope, nõör, kepp, suusk vms.

• Tõmmatud kannatanu jääle, tuleb

kuni kindla pinnani või tugevale jääle jõudmiseni tema ja enda vahele jätta inimesepikkune turvatsoon, sest muidu võib jää kahe inimese raskuse all uuesti murduda.

• Ise läbi jää vajumisel säilita rahu ja hüüa kõva häälega appi või puhu vilet.

• Veest väljaronimiseks pööra end näoga tulnud suunda. Toeta käelabad, -randmed ja küünarnukid õlgade laiuselt jääle, seejärel tõsta oma jalad võimalikult veepinnale ning keharaskust jääle toeta-des ja jalgadega ujumisliigutusi tehes lii-guta ennast jää peale tagasi.

• Jääl olles rulli ennast tulnud teed tagasi kalda poole.

• Võimalusel vaheta märjad riided kii-resti kuivade vastu ja otsi sooja.

Ka paksul jääl liikudes on uppumisohu vältimiseks kasulik arvestada, et voolavas veekogus on jää alati õhem kui kinnises veekogus. Samuti on jää õhem suubu-mis- ja allikakohtades, sildade juures ning kõrkjate ümbruses.

Põhjalikuma info jääohutuse kohta leiad päästeameti interneti teemalehelt <http://www.veeohutus.ee/>.

Arvi Uustalu
Lõuna pääste-keskuse ennetus-büroo juhataja

Õpetame kõik lapsed ujuma

Hüppa sügavasse vette, uju 100 meetrit rinnuli, sukeldu ja too käe-ga põhjast ese, püsi paigal puhates ja asendeid vahetades kolm minutit, uju seejärel 100 meetrit selili asendis ja välju veest – varsti on see selge igal lapsel!

Viimase seitsme aasta jooksul on Ees-tis veeõnnetustes kaotanud oma elu 415 inimest, kellest 28 olid kuni 18-aastased lapsed. Päästeameti 2015. aastal tellitud veeohutuse kampaania märgatavuse uu-ringust selgus, et 62% 7-18-aastaste las-tega perede esindajatest hindab oma laste ujumisoskust kehvaks. Neljandik lastest ei oska selle uuringu järgi üldse ujuda.

Selleks, et olukorda muuta, on Eesti Uju-misliit ja Päästeamet 2015. aastal koosta-nud metoodilise õppematerjali ja alustanud ujumistreenerite, juhendajate ja õpetajate koolitamist uuendatud metoodika kohaselt. Uus metoodika võimaldab õpilasel mängu-lise tegevuse kaudu omandada mitmekülg-sed oskused vees ja veekogude läheduses toime tulla ning ületada veege seotud hirmud ning veest rõõmu tunda. Ujumine aitab kaasa sellele, et noored väärtustaksid tervislikku eluviisi elustiili osana.

Veebruari kesksaagis kiitis valitsus heaks Kultuuriministeeriumi esitatud ja mitme ministeeriumi koostöös valminud ujumise algõppe reformi. Selle eesmärk on vähendada uppumissurmasid ja õpe-tada kõik Eesti lapsed ujuma. Ujumine on elutähtis oskus ning valitsuskoalitsioon peab oluliseks, et jõutakse kõigi lasteni. Ujumistreenerite, juhendajate ja õpetaja-te koolitamine uuendatud metoodika kohaselt on toimunud juba paar aastat. Täna on koolitatud kokku üle 560 inimese. Tuleval aastal uueneb ujumise õpitulemuste kirjeldus põhikooli riikliku õppekava liikumisõpetuse ainekavas. Uju-misoskuse saavutamiseks on ettenähtud kuni 40 tundi ning tunnis võib ühe tree-neri käe all korraga õppida kuni 12 last.

Valitsuskoalitsioon on ujumisõppe ra-hastamise suurendamiseks aastast arvesta-nud täiendavalt 1 miljon eurot alates 2018. aastast. Kokku üle 1,2 miljoni euro suuna-takse kohalikele omavalitsustele ning see võimaldab katta ujulate kasutamise kulud, lisaks toetada transporti ja tasuda ujumis-tunni täiendavate läbiviijate tööjõukulud.

Haridus- ja Teadusministeeriumile on

esitatud uuendatud õpitulemuste kirjel-dus ja ujumise algõpetuse programmi eelnõu. See sobib hästi ministeeriumi plaaniga kujundada kogu kehalise kas-vatuse õpe ümber liikumisõpetuseks ja anda seeläbi õpilastele vajalikud tead-mised ning motivatsioon liikumisharras-tustega tegeleda. Eesti inimesed peavad muutuma füüsiliselt aktiivsemaks. Põh-jamaades liigub ja teeb sporti vähemalt kaks kolmandikku elanikkonnast, meil umbkaudu pool. Edasiminekuks on õnneks märgatav, kuid rahuloluks veel põhjust pole. Kui suudame kõik Eesti lapsed ujuma õpetada siis on see tegelik samm õnnetussurmade vähendamiseks. Pikem tervena elatud eluiga aitab kaasa üldisele heaolule, muuhulgas majanduskasvule.

Ja veel. Sissejuhatuses kirjeldatud testi soovitan läbi proovida ka täiskasvanuil. Kui hätta jääte, tuleks tõsiselt mõelda oma ujumisoskuse parandamise peale. Eestis peaks iga inimene oskama ujuda, oleme ju ikkagi mereriik ja enam kui tu-hande siseveekoguga maa.

Indrek Saar
kultuuriminister

Kehalise kasvatuse tund Viljandi Sõudebaasis

Kuna selle aasta talv oli väga lumevaene ja õpilased said suusatamisega tegeleda ainult novembris, kui see esimene suur lumi maha tuli ja võimlas on juba oldud küll ja küll, siis otsustas kehalise kasvatuse õpetaja viia Kalmetu Põhikooli 8. ja 9. klassi poisid Viljandi Sõudeklubisse näidistrenni kehalise kasvatuse tunni arvelt.

Kuna Kalmetu kooli kehalise kasvatuse õpetaja Piret Annette Inglis on ka ise pikaajaliselt sõudmisega tegeleenud, siis tundus loomulik, et ta ka oma õpilased Viljandi Sõudebaasiga tutvuma viis. Viljandi Sõudeklubis võttis meid rõõmsalt vastu Ruth Vaar, kes on sõudmistreener olnud juba üle 20 aasta. Esimesena suundusime kohe kõik koos akadeemilise sõudmise paate vaatama. Õpilastes tekitas palju küsimusi, kuidas see paat küll nii kitsas on ja kas sinna ikka ära mahub, samuti tekitas neis imetust, kui kerged on akadeemilise sõudmise aerud.

Peale sõudepaatidega tutvumist läksime sõudebaasi, kus Ruth Vaar tegi neile ühe korraliku 45 minutilise trenni, nii nagu ta teeb oma sõudjatele. Trenn algas sellega, et õpilased pidid sõudma 2000 m soojenduseks sõudeergomeetril. Mõni õpilane hakkas juba soojenduse ajal nurisema, et selg valutab või et jalg tõmbab krampi, aga Ruth ei teinud sellest

Kalmetu Põhikooli 8. ja 9. klasside õpilased päris sõudeergomeetritega soojendustreeningut tegemas

kuulmagi, sest kuidas sa muidu tugevaks saad, kui järjepidevalt trenni ei tee. Peale soojendust said õpilased teha ringtreeningut, kus rebiti kangi ning treeniti kõiki lihasgruppe mis on vajalikud sõudmisel. Suurt koormust said just jalalihased ja ka seljalihased.

Peale treeningut jagas sõudmistreener Ruth Vaar huvilistele märtsikuu treeningplaan ning loodetavasti leiab ka mõni Kalmetu kooli õpilane endas huvi, et sõudmisega ka igapäevaselt tegeleda. Kuna on tegemist väga mitmekül-

se alaga, kus talvel, kui järv on lume ja jääga kaetud, mängitakse ka korvpalli ja käiakse ujumas, siis õpilastele meeldis see mitmekülgsus, mis sõudmistrenniga kaasas käib.

Järgmisel päeval koolis olid osadel õpilastel jalalihased valusad, aga rõõmus meel ja hea tuju sellest, et said kehalise kasvatuse tunnis käia sõudmisega tutvumas oli seda väärt.

Piret Annette Inglis

Kalmetu kooli kehalise kasvatuse õpetaja

Rahvamaja on kodu kogukonna inimestele

Vabariigi sünnipäevale järgneval nädalal on juhtivas ajakirjanduses esikohal hüüded "Hoiame ühtsust". Meie kodukandis Tänassilma rahvamajas kooskäivatele inimestele ei ole selliseid hüüdlauseid vaja, sest olemegi lihtsalt ühtne pere. Rahvamaja on kodu, kuhu võib sisse astuda igaüks, kes tahab tunnetada ühtsust ja kokkuvõtmist.

25. veebruaril pakkusime se rõõmu ka naabritele Valma Külamajas, kus ühislaulude ajal seisis kõrvuti nii 5-aastane tüdrukutirts kui 80-aastane elu-

kogenud proua. Olles tervislikel põhjustel pealtvaataja rollis, tundsin siirast rõõmu sellest, et inimestel on nii palju tahet ja huvi osa saada oma vabariigi sünnipäeva melust. Sügav kummardus nii esinejatele kui ka pealtvaatajatele!

Kontserdil esitasid Tänassilma, Paistu ja Holstre lauljad väga südamlikke laule kodust, kodumaast ja lapsepõlvest. Külamaja perenaise Anne tänusõnade ja publiku aplausi saatel siirdusime ühiselt järgmisesse peopaika, milleks oli meie armas Tänassilma Rahvamaja.

Kontsert algas muidugi lasteringi esinemistega, mis võttis silma märjaks igaal saalis viibijal, sest lapsed on ju nii siiralt loomulikud oma tegemistes. Tänuõnad Merikesele, kes oskas igas lapses üles leida see pisike lapse Ego. Väga huvitavalt oli esinemiskavasse sisse põimitud "vanaema" Anne Meiesaares ja "lapselapse" Annaliisa dialoog, kus sõnaline osa andis järje nii lauljatele kui rahvatantsijate kätte. Pean eraldi ära mainima, et laulja rolli elas suurepäraselt sisse kõige noorem rahvariides 3-aastane Emilia Moks, kes vanaema Merikese kandlehelide saatel esitas oma soololaulu "Kus on minu koduke". Tormiline aplaus ei tahtnud seejärel vaibuda. Kontserdi lõppedes oli Evel varuks veel üks "üllatusmuna". Nimelt kaasati kõik pidulised ühiselt tantsima laulumängu "Mu isamaa armas".

Nagu igale väarikale peole kohaselt lõppes koosviibimine ühises peomeeleolus head ja paremat maitstes, mille eest kõigi tänud Pillele koos tublide abilistega. Tänuõnad muidugi juhendajatele Evelle, Merikesele, Merililile, loomulikult ka Toomasele ja Meelisele selle eest, et esinemine kulgeks tehniliste viperusteta.

Kohtumiseni suurel juubelil järgmisel aastal. **Luule Soovik**, pensionär

Väikesed lepatriinud tantsuhoos

Nõuandeid üürilepingu sõlmimiseks

Üürisuhteid reguleerib võlaõigusseadus. Nii üürnikul kui ka üürileandjal on mõistlik tutvuda oma seaduslike õiguste ja kohustustega. Need lepingutingimused, mis on üürnikule võrreldes seaduses sätestatuga kahjulikumad, on võlaõigusseaduse järgi tühiõigused.

1. Enne lepingu sõlmimist

Kaaluge otsust põhjalikult

Enne lepingu sõlmimist mõelge läbi, missugust lepingut ja mis tingimustel soovite sõlmida. Lugege leping korralikult läbi! Tutvuge põhjalikult lepingutingimustega ja veenduge, et kõik lepinguga kaasnevad õigused ja kohustused on arusaadavad. Vajaduse korral arutage segaseks jäänud küsimusi lepingu ette valmistanud poolega ja täpsustage lepingu sisu.

Tutvuge üüriravate ruumidega

Üürnik peaks enne lepingu sõlmimist tutvuma üüriruumide seisukorraga. Samuti tasub tunda huvi ümbruskonna ja naabrite vastu (noored või vanad inimesed, lastega pered jne). Kui pooled soovivad kokku leppida, et üürnik kannab peale üüri ka kõrvalkulud (nt elektri, vee, soojuse eest), siis tuleb välja selgitada nende maksete suurusjärg. Üürileandja peab avaldama üürnikule eelmise üüri suuruse, sama kehtib ka kõrvalkulude avaldamise kohta.

Uurige teise lepingupoolte tausta

Enne üürilepingu sõlmimist tasub nii üürileandjal kui ka üürnikul uurida teineteise tausta. Infot, millele võiks tähelepanu pöörata, saab tasuta või mõistliku tasu eest mitmest andmekogust.

Üürileandja leiab kasulikke infot järgmistest allikatest:

- **Krediidiinfo maksehäireregister** – võimaldab tuvastada üürniku varasemaid võlgnevusi ja maksekäitumist;
- **Ametlikud Teadaanded** – seal on näha muu hulgas kohtutäituri, vara arestimise, pankrotimenetluse, maksu- ja tolliameti ning üürikomisjoni teated;
- **E-toimik** – sinna kantakse jõustunud kohtulahendite ja kohtuvälise menetlajate lahendite alusel andmed karistatud isiku ja tema karistuse kohta;
- **Riigi Teataja** – seal saab tutvuda jõustunud kohtulahenditega;
- **ühismeedia (Facebook jm)** – seal võib leida üürnikuga ühiseid tuttavaid, hinnata leitud piltide järgi üürniku elustiili jms.

Üürnikule võib abiks olla ka

- **kinnistusraamat**, mis näitab üürnikule üüritava kinnisasjaga seotud andmeid: kinnisasja omanik, kinnisasjale seatud piirangud ja seda koormavad hüpoteegid;

- **äriregister** – kui üürileandja on juriidiline isik, saab tutvuda sellega seotud andmetega, sh maksuvõlga, ärikeeluga jne.

2. Leping sõlmimine

Segaduste ja probleemide vältimiseks tasub sõlmida kirjalik üürileping. Kui eluruumi üürileping ei ole sõlmitud kirjalikus vormis, kuid lepingu tähtaeg on üle ühe aasta, siis loetakse, et leping on

sõlmitud tähtajatult.

Lepingupooled peaksid oma õiguste ja kohustuste asjus suhtlema nii enne lepingu sõlmimist kui ka lepingu kestuse ajal kirjavahetuse (nt e-kirja) teel, et hiljem, kui peaks tekkima lahkeltisid, oleks võimalik asjaolusid tõendada.

Leping ei ole vaja korrata üle seda, mis on seaduses niigi kirjas. Samal ajal on nii üürileandjale kui ka üürnikule kasulik täpsustada lepingus talle tähtsaid tingimusi.

Soovitused üürileandjale	Soovitused üürnikule
• Kõrvalkulud. Kui lepingus pole kõrvalkulude maksmist kokku lepitud, tasub nende eest seaduse kohaselt üürileandja. Pooled võivad aga kokku leppida, et kõrvalkulud kannab üürnik. • Eluruumi kasutajad. Lepingus tasub kindlaks määrata, kes hakkavad eluruumi kasutama. Seaduse järgi on üürnikul õigus majutada üüritud eluruumi oma perekonnaliikmeid, kuid lepinguga võib ette näha, et seda saab teha üksnes üürileandja nõusolekul. Samuti on mõistlik näha lepingus ette see, kas üürnikul on õigus tuua üüriruumidesse lemmikloomi. • Ruumide seisukord. Lepingus tuleks võimalikult täpselt kirjeldada tingimusi, millele üüriruumid peavad üürilepingu kehtivuse ajal vastama, ning fikseerida eluruumi seisukord (mh kommunaalkulude näidud). Et seda oleks võimalik hiljem tõendada, võiksid pooled teha üleandmise akti ning lisada sellele fotod eluruumi ja selle sisustuse seisukorrast. Kui eluruumi ja vara seisukord ei ole täpselt kirjeldatud, on üürileandjal keerulisem nõuda üürnikult rikutud või hävitatud vara eest hüvitist. Oluline on märkida üürilepingus ka eluaseme võtmekomplektide arv ja nende jaotus. • Tähtajatu või tähtajaline leping? Üürileandja peaks hästi läbi mõtlema, kui pikaks ajaks ta soovib eluruumi välja üürida. Üürileandjale on tõenäoliselt kasulikum tähtajatu leping, kui võrd selle saab üles ütelda nii erakorraliselt kui ka korraliselt, viimasel juhul vähemalt kolmekuulise etteteatamistähtajaga. Samuti on tähtajatu lepingu korral üürileandjal seaduse järgi suuremad õigused üüri tõsta.	• Kõrvalkulud. Kui lepingu järgi peab kõrvalkulud kandma üürnik, siis tasub tal vältida üldsõnalist kokkulepet, mille kohaselt peab ta täitma kõiki neid kohustusi, mis muidu asja omanikul omanikuks olemisest tulenevalt lasuvad. Üürileandja võib kõrvalkuludena küsida ainult neid kulusid, mis on otseselt seotud eluruumi kasutamisega. Lepingus tuleks täpselt määratleda, missugused kulutused jäävad üürniku kanda. • Tagatisraha. Lepinguga võib ette näha, et üürnik maksab üürileandjale tagatisraha kuni kolme kuu üüri ulatuses. Pooled võivad leppida kokku väiksema summa, kuid suuremat tagatist ei tohi üürnikult nõuda ning üürnikul on õigus selle maksimisest keelduda. • Tähtajatu või tähtajaline leping? Üürnik peaks hoolikalt järele mõtlema, kas ta soovib sõlmida tähtajalist või tähtajatut lepingut. Üürnikule võib olla kasulikum tähtajaline leping, sest selle saab üürileandja lõpetada ainult erakorralisel juhul (nt kui üürnik rikub lepingut). Samuti on tähtajalise lepingu korral üürileandjal raskem üüri tõsta. • Puuduseks on see, et kui üürileandja ei soovi pärast tähtaja möödumist lepingut jätkata, siis peab üürnik otsima endale uue elukoha. Siin tuleb siiski arvestada, et kui üürnik jätkab pärast tähtajalise lepingu lõppu üüriruumi kasutamist, siis juhul, kui ei üürileandja ega üürnik ei avalda kahe nädala jooksul teineteisele teistsugust tahet, muutub leping tähtajatuks. See tähendab ühtlasi, et üürileandjal on õigus nõuda tasu eluruumi kasutamise eest ka pärast lepingu lõppemise tähtaja saabumist. • Müügis oleva eluruumi üürimine. Kui üürileandja kavatseb eluruumi müüki panna ja soovib seda seni välja üürida, võib üürilepingu sõlmida ainult müügiperioodi ajaks – kuni üürileandja leiab eluruumile ostja. Sel juhul ei lõppe üürileping automaatselt, vaid see muutub tähtajatuks. Tähtajatu üürilepingu aga saab igal ajal kolmekuulise etteteatamisega üles öelda.

3. Peamised õigused ja kohustused

Üürileandja õigused ja kohustused

Üürileandja peamine kohustus on anda kokkulepitud ajaks üürnikule kasutamiseks eluruum ning tagada, et see oleks lepingujärgseks kasutamiseks sobivas seisundis.

Üürilepingu sõlmimine ei tähenda, et üürileandja ei ole enam kohustatud hoidma eluruumi sobivas seisundis. Ta peab tagama eluruumi kasutamiskõlblikkuse ja vastavuse üürilepingus sätestatud tingimustele, st kõrvaldama omal kulul eluruumist puudused, mille eest ei vastuta üürnik. Samal ajal on üürnik kohustatud valdama ja hoidma eluasest heaperemehelikult.

Ei tohi unustada, et üüritud eluruum on üürniku kodu ja kodu puutumatus on põhiseaduslik õigus. Teisalt on üürnikul kohustus taluda ebamugavusi, kui üürileandja teeb eluruumi säilitamiseks ja puuduste kõrvaldamiseks vajalikke töid.

Üürileandjal on õigus saada üürnikult eluruumi kasutamise eest üüri ning saada pärast lepingu lõppemist ruum üürnikult tagasi.

Tähtajatu lepingu korral võib üürileandja tõsta eluruumi üüri iga kuue kuu tagant, teatades sellest ette vähemalt 30 päeva. Teates tuleb märkida uus üürisumma ja selle kehtima hakkamise aeg ning üüri tõstmise põhjendus ja arvestus ning üüri tõstmise vaidlustamise kord.

Tähtajalise üürilepingu kehtivusperioodil võib üüri tõsta üksnes juhul, kui selle tõstmise ulatus ja arvestamise meetodika on üürilepingus täpselt sätestatud, üürileping on sõlmitud vähemalt kolmeaastase tähtajaga ja üüri ei tõsteta üle ühe korra aastas.

Kui üürileandja on nõudnud üürnikult tagatisraha, siis peab ta selle hoiustama krediitdiasutuses oma varast eraldi ning vähemalt kohaliku keskmise intressiga.

Üürileandja õiguste kaitseks on seaduses ette nähtud üürileandja pandiõigus. See tähendab üürileandja õigust rahuldada teatud juhul oma lepingust tulenev nõue (nt üüriõue) üürile antud ruumis asuva vallasvara arvel (see võib kuuluda üürnikule või kolmandale isikule).

Üürniku õigused ja kohustused

Üürnikul on õigus saada üürileandjalt kasutamiseks lepingutingimustele vastav eluruum ja seda lepingu kestel kasutada. Seejuures tuleb kasutada hoolikalt ja üürileandmisel kokku lepitud sihtotstarbe järgi.

Üürnik peab arvestama teiste majaelanike ja naabrite huvidega.

Üürniku põhikohustus on maksta eluruumi kasutamise eest kokkulepitud üüri.

Kui ta seda ei tee, on üürileandjal teatud juhtudel õigus leping üles öelda (vt täpsemalt allpool).

Üürnik peab kõrvaldama eluruumi pisipuudused, mida on võimalik parandada väikese koristamise või hooldamisega. Kui üürnik soovib teha suuremaid muudatusi, peab ta saama selleks üürileandja loa (luba peab olema väljendatud vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, nt e-kirjaga).

Üürnikul on õigus majutada üüritud eluruumi oma perekonnaliikmeid. Lepingus võib sätestada, et seda võib teha üksnes üürileandja nõusolekul.

Üürnikul on õigus anda eluruum al-üürile, kuid ka selleks on vaja üürileandja nõusolekut.

Üürnik peab mõistma, et kui ta annab eluruumi üle allkasutajale, vastutab ta allkasutaja tegevuse eest nagu enda tegevuse eest.

Kui üürileandja soovib üüri tõsta, siis võib üürnik selle 30 päeva jooksul vaidlustada.

Üürnikul on kohustus vabastada lepingu lõppedes eluruum ning anda see üürileandjale üle. Tagastada tuleb ka kõik võtmed. Eluruum tuleb tagastada lepingule vastavas seisundis. Kui lepingut sõlmides koostati üleandmisakt, tuleb eluruum üle anda selles näidatud seisundis.

4. Lepingu lõpetamine

Lepingu lõpetamiseks tuleb teisele poolele esitada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt e-kirjaga) ülesütlemisavaldus.

Üürileandja avaldus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: üüritud asi, lepingu lõppemise päev, ülesütlemise alus, ülesütlemise vaidlustamise kord ja tähtaeg. Samuti tuleb järgida ülesütlemise tähtaegasid.

Tähtajaline üürileping lõpeb koos tähtaja möödumisega, kui lepingut ei ole varem erakorraliselt üles öeldud. Tähtajalist lepingut ei saa korraliselt üles öelda.

Tähtajatu üürilepingu võivad nii üürnik kui ka üürileandja korraliselt vähemalt kolmekuulise etteteatamistähtajaga üles öelda. Sama kehtib juhul, kui üürilepingu tähtaeg ületab 30 aastat, välja arvatud juhul, kui üürileping on sõlmitud kas üürniku või üürileandja eluajaks.

Nii tähtajatu kui ka tähtajalise lepingu saab mõjuval põhjusel erakorraliselt üles öelda. Põhjus on mõjuv, kui selle esinemise korral ei saa ülesütlemist soovivalt lepingupoolelt kõiki asjaolusid arvestades ja mõlema huvisid kaaludes eeldada, et ta jätkab lepingu täitmist.

Üürnik saab lepingu erakorraliselt üles öelda eelkõige siis, kui tal ei ole võimalik üürileandjast tuleneval põhjusel üüritud ruumi kasutada.

Üürileandja saab lepingu erakorraliselt üles öelda eelkõige siis, kui

- üürnik rikub kohustust kasutada üüritud ruumi hoolikalt ja sihtotstarbe kohaselt või jätab arvestamata naabrite või teiste majaelanike huvid,
- üürnik on kolmel järjestikusel maksetähtpäeval jätnud olulise osa tasumisele kuuluvast summast maksmata; üüri- või kõrvalkulude võlg on suurem kui kolme kuu üüri- või kõrvalkulude summa. Üürileandjal ei ole õigust leping üles ütelda, kui üürnik täidab oma kohustused enne ülesütlemist. Ülesütlemine on tühi- ne, kui üürnikul oli õigus üüriõue tasaarvestada ja ta teeb tasaarvestuse avalduse viivitamata pärast ülesütlemisavalduse saamist;
- kuulutatakse välja üürniku pankrot ja üürnik ei anna üürileandjale piisavat tagatist tulevase üüri ja kõrvalkulude katteks.

Mõlemal lepingupoolel on õigus leping üles öelda, kui eluruum on sellises seisukorras, et selle kasutamine võib ohustada inimese tervist.

Üüritud kinnisasja müük ei lõpeta üürilepingu kehtivust.

Üürilepingust tulenevad üürileandja õigused ja kohustused lähevad üle uuele omanikule. Uuel omanikul on võimalik üürileping kolme kuu jooksul üles öelda siis, kui ta vajab ruumi tungivalt ise. Sellisel juhul tuleb üürnikule ülesütlemisest vähemalt kolm kuud ette teatada. Kuid sellel alusel ei saa lepingut üles ütelda, kui kinnistusraamatusse on tehtud märke üürilepingu kohta.

Arvestada tuleb ka seda, et üürilepingu lõppemine iseenesest ei too kaasa al-üürilepingu lõppemist. Allkasutusleping võib pärast kasutuslepingu lõppemist kehtima jääda, kui lepingupoolel ei lepinud kokku, et see lõpeb üürilepingu lõppedes.

5. Vaidluste lahendamine

Kui üürilepingust tulenevaid vaidlusi ei suudeta lahendada poolte kokkuleppel, võivad pooled pöörduda kas maa-kohtusse või eluruumi tööpiirkonna üürikomisjonini.

Üürikomisjonides lahendatakse ainult selliseid vaidlusi, kus rahalised nõuded ei ületa 3200 eurot.

Nii kohtuotsus kui ka üürikomisjon otsus on pooltele täitmiseks kohustuslikud. Kuid kui te ei ole üürikomisjon otsusega nõus, võite ikkagi kohtusse pöörduda. Kui otsust vabatahtlikult ei täideta, võib nii kohtuotsuse kui ka üürikomisjon otsusega pöörduda kohtutäituri poole.

Allikas: Justiitsministeerium

Sinine planeet maa

Ligi 7,5 miljardile inimesele on kodus sinine planeet Maa, millele annab tooni ulatuslik maailmameri. Ligi kolmveerand meie planeedist on kaetud merede ja ookeanidega ning vett leidub ka maismaal – järvedes ja jõgedes, õhus ja pinnases, sodes ja kõrbes.

Oluline on, et vesi oleks kättesaadav vedelal, aga ennekõike puhtal kujul. Vee puhtana hoidmiseks tuleb täna eksisteerivas tarbimisühiskonnas palju pingutada.

Vee tähtsusele ja kaitsmisele suurema tähelepanu osutamiseks tähistatakse märtsikuu 22. kuupäeval maailmas juba alates 1994. a rahvusvahelist veepäeva. Käesoleval aastal on veepäeva raames tähelepanu all vee kasutamine, reovee puhastamine ja heitvee tagasi loodusesse suunamine.

On teada, et maailmas üle 80% tekkinud reoveest suunatakse tagasi otse loodusesse, ilma seda eelnevalt puhastamata ja 1,8 miljardi inimese jaoks on kättesaamatu puhas joogivesi. Saastunud vett juues seavad nad enda tervise ohtu, kuna võivad nakatuda koolerasse, düsenteeriasse, tüüfusse ja lastehalvatusse. Saastunud vesi ja halb hügieen põhjustavad igal aastal üle 800 000 surmajuhtumi.

Nende numbrite taustal võivad eestlased üsna kergendatult hingata, sest meie pinna- ja põhjavee seisund on täna üldiselt hea. Siiski ei ole see alati nii olnud ning murekohti on meil tänagi.

Möödunud sajandil 1950-60. aastatel oli Eesti pinnaveekogude seisund võrdlemisi looduslik ja hea. Edasine intensiivne põllumajanduslik suurtootmine aga põhjustas veekogude reostumist – vette sattus põldudel väetisi ja taimekaitsevahendeid, lautadest virtsa. Linnade ja tööstuste reovesi juhiti tihti ilma puhastamata veekogudesse. Halvim olukord valitses 1970.-80. aastatel. Pärast Eesti taasiseseisvumist on pinnaveekogude seisund aina paremaks muutunud. Siiski ei tohi unustada, et meie jõed ja järved on üsna väikesed ja seega reostustundlikud.

2013. aasta seisuga oli 62% Eesti pinnaveekogumitest heas või väga heas seisundis. Ülejäänud 38% veekogumi puhul tuleb teha jõupingutusi nende seisundi parandamiseks.

Vee seisundit ohustavad peamiselt fosfor- ja lämmastikuühendid, mis satuvad vette asulate reoveepuhastitelt, metsast ja põllumaalt. Need panevad meie veekogudes vohama taimestiku ning veekogu kasvab kinni. Sellistes tingimustes ei jagu vees elavatele elusorganismidele piisavalt hapnikku.

Lämmastikku sisaldavad näiteks taimekasvu soodustavad väetised. Fosforit aga putukatõrjevahendid, samuti meie kõikide kodus leiduv pesupulber ja teised puhastusained.

Et vältida eelnimetatud ainete loodusesse sattumist, on vajalik tekkiva reovee puhastamine. Keskkonnaregistri andmetel on Eestis üle 1000 reoveepuhasti, millele on omakorda sätestatud reovee puhastamise tingimused ja normid, millele peab vastama loodusesse lastav puhastatud vesi ehk heitvesi.

Reovee puhastamise käigus eraldatakse veest suuremad tahked osad, liiv, muda, rasv ja õli. Seejärel tuleb vee puhastamisel appi mikroorganismid, kes lagundavad reovees sisalduvad orgaanilised ained ja kasutavad seda oma elutegevuseks. Lisaks lagundatakse ka lämmastiku- ja fosforühendid. Orgaaniliste ühendite osakaalu madal tase on vajalik, sest mida vähem orgaanilist ainet, seda rohkem on vees vaba hapnikku, mis on vajalik elusorganismidele.

Heitvee kvaliteet mõjutab ka meie rannikumerd ja põhjavett, sest suublatest ehk vooluveekogudest, kuhu heitvesi lastakse, jõuab vesi edasi nii merre kui imbub maapinda, saades meie igapäevaselt kasutatavaks põhjaveeks.

Samuti tuleb mees pidada, et meie väike Eesti on reostuskoormuse suhtes erineva tundlikkusega. Seepärast on põhja- ja pinnavee kaitseks moodustatud intensiivse põllumajandus-

tootmisega piirkondades Pandivere-Adavere nitraaditundlik ala, kus kehtivad rangemad piirangud väetiste kasutamiseks ja sõnnikumahutitele rangemad nõuded.

Sealse piirkonna nõrgem vastupanu nitraatidele tuleneb õhukesest paesest pinnasest ja karstinähtustest, mille kaudu vett ohustavad ained otse põhjavette ja veekogudesse võivad sattuda.

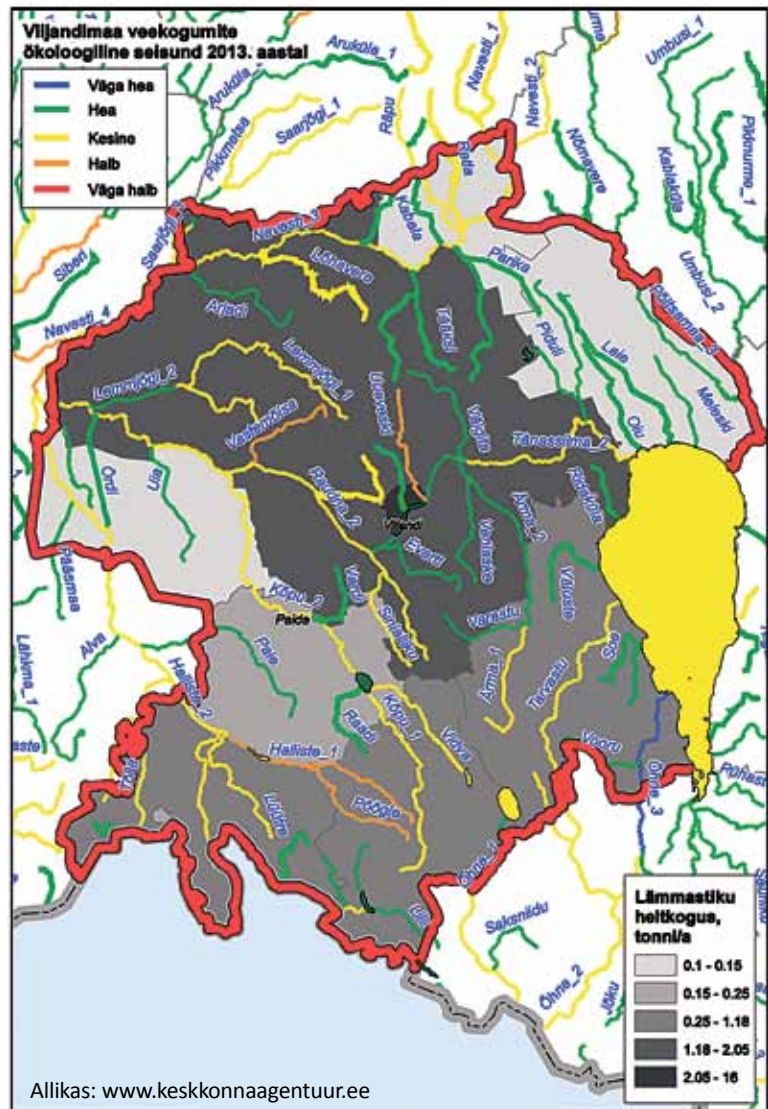
Iga inimese soov on tarbida kvaliteetset ja nõuetele vastavat joogivett, ujuda puhtas järves ja meres, püüda kala jões, mille vesi on läbipaistev ja elusturikas. Et seda kõike saavutada, peame me igapäevaselt mõtlema säästlikule vee tarbimisele. Meie terve elukeskkonna säilimisele on suur abi juba see, kui hambaid pestes veekraan kinni keerata ja pesu ning nõude pesemiseks kasutada fosforivaba ja ökoloogiliselt lagunevat pesuvahendit.

Uuri vee kasutamise ja kaitse kohta lähemalt veeteemalisest õpimapist <http://www.keskkonnaamet.ee/veemap/>

Vete seisund ja kasutamine Viljandimaal: http://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/viljandimaa_vee_seisundfinal.pdf

Koostaja: Krista Kingumets

Keskkonnaamet
Keskkonnahariduse osakond

Allikas: www.keskkonnaagentuur.ee

Kevade kõige suurem töö – aia korrastamine ja viljapuude hooldus

Kuigi ilmad on päikesepaistelised, ei tohiks aiahooldaja selliste külmade ja miinuskraadidega õunapuid ja muid viljapuid kindlasti mitte lõigata.

Aga kuidas lõigata nii, et vana puu elaks noorendusloikuse üle, kasvataks taas aastakümneid õunu ning näeks sealjuures ka kaunis välja? Samuti võiks mõelda loikust ka nii, et ei peaks igal aastal metsikute vesivõsudega võitlema.

Milline on teil aias kasvava viljapuu eesmärk? Kas kasvatada palju vilju? Olla suvel lihtsalt varjuks taimedele, inimestele? Olla ilu otstarbel aias nii kevadel, suvel, sügisel kui talvel ja samas olla toidulauaks lindudele? Enne puu kallale asumist tehke endale selgeks, mis on lõikamise eesmärk, sest vale loikus kurnab puud. Liigne loikus panebki vesivõsud vohama ja nõrgendab puud.

Kui olete endale selgeks teinud puu eesmärgi, siis peaks seda majandama pidevalt sarnaselt kogu puu eluea jooksul. Kõik hooldusloikused, sh vesikasvude eemaldamine, on soovitatav teha suvel pärast jaanipäeva kuni augusti lõpuni. Jämedate vesikasvude ja okste lõikamine kevadel paneb hoogsalt uued kasvama ning suvel turritab okstel taas "võpsik".

Kui soovite vanu puud noorendada, tehke sellega algust kevadel. Suvel murdke puudelt uued kasvud kindlasti ära. Noorendamine tuleb mitme aasta peale ära jagada. Järgmisel aastal võib noorendamist jätkata nii kevadel kui suvel. Sügisel pole hea puud kõvasti lõigata, mõistlik on lasta neil talveks valmistuda.

Kui soovite puud noorendada, siis ärge lõigake puult korraga palju oksa. See paneb vesikasvud vohama. Tugev tagasilõikus kurnab puud pikka aega, aga võib ka kohe hukule määrata. Õunapuud saab järk-järgult madalamaks lõigata, aga tal peavad "käed" alles jääma. Sageli jäetakse põhiokstest alles pikad kändid. See on mitte ainult kole, vaid võtab puult ära oksad, kuhu lehti kasvata. Kõndistatud puu hakkab kevadel suures hirmus kasvama oksa, nn vesikasve, et saaks lehti, mille abil päike kinni püüda ja ellu jääda. Liigse lõikamise tagajärjel hakkabki puu end kaitsma ning tekitab omale rohelist lehemassi, kindlustamaks endale talve üleelamise.

Lõikamisel ärge jätke kunagi oksatükkaid! Pigem lõigake tagasi kuni eelneva oksani või pungani. Oksatükkad tekitavad puule mädanikku või liigset vesivõsude kasvu.

Suurt, rasket ja jämedat oksa lõika mitmes järgus, et ei tekiks koore rebendeid.

Lõikamisel arvesta kindlasti ka sordimast kuju. Püramiidja kujuga sordipuid ei ole võimalik kasvatada vihmavarju kujuliseks. Samuti mõningaid talvesorte. Mõningad näited siit:

Liivi kuldrenett - Vajab viljakat mul-

da. Iga-aastane väetamine on tema puhul täiesti asjakohane tegevus. Puu on keskmise kasvuga, moodustab ümmarguse võra. Kardab karmi pakast.

Liivi Taliõun e Liivi Sibulõun Puu on noorena vilgas kasvaja, vananedes aeglase kasvuga, hakkab hilja kandma, täiskandekka jõuab alles 15...20 aastaga. Isegi 100. a. vanused puud on õunu pilgeni täis. Mullastiku suhtes leplik, kuid väetamata häid õunu ei saa. Lõikamise vajaduse suhtes ei ole asjatundjatel üksmeelt – ühed arvavad, et tuleb tugevasti lõigata, teised väidavad, et piisab nõrgast loikusest. Siiski ollakse üksmeelel, et maitsvad viljad saadakse hõreda võraga puudelt. Ilmselt tugeva väetamise korral tuleb ka rohkem lõigata.

Valge Klaarõun – Puu kasvab noorena jõudsasti. On suhteliselt nõrgalt hargnev. Oksad on jämedad, kaetud kogu ulatuses lühikeste katteokstega. Vajab regulaarset kärpimist, et sundida oksa hargnema. Kärpimata puud hakkavad varakult kandma, aga nende saagikus langeb kiiresti, kuna võra sisemuses õunu ei ole.

Talvenauding – Puu on mõõduka kasvutugevusega, laiümmarguse võraga, tugevalt tüvele kinnituvate okstega. Hakkab varakult vilja kandma ja on saagikas.

Ökerõ – Puu on sihvaka kasvuga, ülespoole suundunud okstega, moodustab püramiidse võra. Vanemas eas väga suur. Võrsed jämedad, tugevad, õied roosakasvalged. Nõrgakasvulistel alustel kannab korrapärasemalt.

Teades õunapuu sorte ja aluskasvu puud (nõrgakasvuline või tugevakasvuline) tead ka seda, et need õunapuud on oma olemuselt sellised, nagu loodud.

Perepuude lõikamine on aeganõudavam ja kõige probleemsem. Üks sort kasvab laiali, teine püsti. Raske on kujundada just ühtlast võra. Hea on saada küll ühelt puult erinevaid sorte, aga hooldus on sel palju keerulisem.

Kas katta lõikekohad mingi määrdega või pookevahaga? Oleksin ma müügiinimene, ütleksin, et kindlasti, loomulikult! Lõigates pikaajaliselt ja olles praktik, soovitan ma mitte teha suuremaid lõikeid kui 10cm ning ilusa lõike korral kasvavad ka need haavad ilusasti kinni. Kasvavad kinni ka selliselt, et ei jää näha isegi haava kohta.

Peale töö teostamist tuleks käärid ja saed kindlasti ka desinfitseerida, et ei kannaks aiaid aeda, puult puule edasi haigusi ja mädanikke.

Nõustamisteenust või praktilist teenust vajades, võta julgelt ühendust Eesti Arboristide Ühingu internetis www.eesti-arboristid.ee, kust leiad enda kodukohale lähema arboristi. Soovin kõigile ilusat ja päikesepaistelist kevadet! Veetkem rohkem aega õues ja nautige oma tööd, mida teete!

Piia Kivisild

Eesti Arboristide Ühingu esimees
OÜ Kivikodu

Rohkete vesivõsudega tali-õunapuu, mis on olnud pikemat aega hooldamata

Kõrge tüükaga lõigatud viljapuu ja valesti seotud toestamine tekitab tugevat mädanikku ja puu hukkumist

Fotod: PIIA KIVISILD

Õunapuud Hollandi aiandis, madalakasvuline ja püramiidja kujuga varajane õunasort

Veebruar – vastlakuu, küünlakuu, isamaaline kuu...

Veebruar on küll kõige lühem kuu aastakalendris, kuid ta on kõiki-dest teistest kõige sisutihedam.

Viiratsi rahvamajale tähendab küünla-kuu seda, et taaskord viiakse küünlad ja lilled kindral Johan Laidoneri sünnitalus asuvale mälestuskivile. Nii sai ka seekord pühapäeval, 12. veebruaril süüdatud mälestustuli juba üsna varakult. See päev on alati olnud väga heaks isamaalise kuu sis-sejuhatuseks.

Veebruar tõi ka mitu toredat vallasünd-must, millele ulatasime oma rahvamajaga abikäe. Kuu keskpaigas said tunnustatud uued vastsündinud vallakodanikud Viirat-si kooli saalis, kus muusikaelamuse pak-kusid kolm neidu 13-liikmelisest Uusnas elavast suurperest ja päeva juhtis artikli autor. Mis maa see on, kui juurde ei sün-niks uusi ilmakodanikke? Laste päralt ongi ju meie riigi tulevik. On tore, et neli korda aastas saavad uued ilmakodanikud märgatud. Kiidan siinkohal praegust val-lavalitsust, kes on jätkanud ühinenud val-la ajal sama traditsiooni, mis oli ka meie endises Viiratsi vallas.

Kui veel rääkida traditsioonidest, siis hea näide selleks on isamaalisust silmas pidades Eesti Vabariigi sünnipäeva auks korraldatud joonistusvõistlus. Sel aastal toimus võistujoonistamine vahetult enne Eesti Vabariigi aastapäeva. Oma vanuse-rühma parimateks joonistajateks osutusid Renate Pool (5a), Argo Salum (6a), Re-beka Rebane (9a) ja Ingriin Nuut (10a).

Kuu kõige pidulikum sündmus oli mui-dugi ühine Eest Vabariigi 99. aastapäeva tähistamine Sakala Kultuurikeskuses. Kui eelneval aastal oli meie maja kava kokkupanija ja kontserti läbiviija, siis sel aastal otsustasime panustada saali kujun-damisse.

Lastele on ja jääb veebruari tippsünd-museks vastlapäeva tähistamine. Eks veebruar kui vastlakuu on ka oma teise nime selle tähtpäeva järgi saanud. Tõsi küll, vahel võib vastlapäev liikuva püha-na potsatada hoopistükkis märtsikuusse. 2017. aastal aga sai selleks päevaks ole-ma lausa veebruari viimane päev. Viiratsi vastlapäeva toimumispaigaks sai valitud suvelava. Vaatamata sellele, et hommikul oli seal lund piisavalt palju, suutis suvine ilm oma kuue plusskraadiga selle öhtuks peaaegu olematuks muuta. Sellegipoo-lest sai maha peetud mitu suusavõistlust, mida võib küll kerge huumoriga pidada veesusatamiseks.

Individaalsel suusavõistlusel saavu-tasid oma vanuserühmades parima aja, millega kaasnes ka pikk liug, järgmised võistlejad: Eleanor Post, Peeter Põdra, Carmen Kilk ja Gedy-Ly Salum. Gedy-Ly Salum sai ühtlasi ka päeva parima aja.

Kolmemehesuusa võistluse võitis pe-rekond Türk (Elis, Tuuli ja Rita). Võitjate järgi võiks võistluse hoopiski kolmenaise-suusa võistluseks ristida.

Hetk vastlapäevalt, kus toimus kolmemehesuusa võistlus.

Fotod: MAIRE PAJU

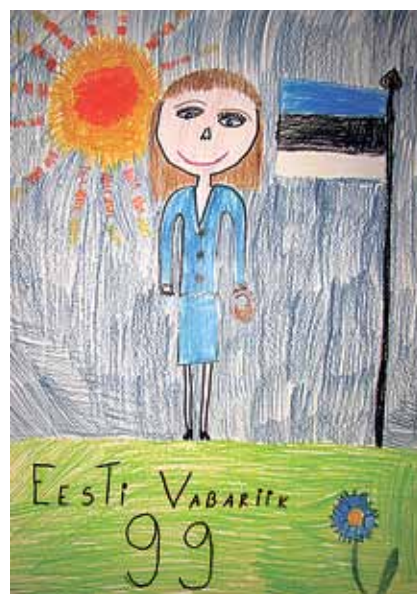

Eesti Vabariigi sünnipäeva auks korraldatud joonistusvõistluse võidutöö kuni 5-aastaste vanuserühmas, autor Renate Pool (5a).

Seekordsed tänusõnad lähevad Vil-jandi valla Noortevolikogule, kes aitasid pannkooke küpsetada, Metsaröömu koh-vikule ning kahele mehele – Tarmo Tür-gile ja Andrus Nautsile, kes aitasid asju transportida.

Maire Paju

Viiratsi rahvamaja juhataja

Eesti Vabariigi sünnipäeva auks korraldatud joonistus-võistluse võidutöö, mille autor on Ingriin Nuut (10a).

Jalgpall tuli kooli!

Eesti jalgpalliliidu treenerid käivad koolides oma ala ehk siis jalgpalli tutvustamas.

Ühel veebruarikuu päeval olidki Timo Teniste ja Sirje Roops Paistu koolis, et kõigile 1.–5. klassi õpilastele jalgpalli tutvustav tund anda. Neile olid appi tulnud Viljandi JK Tulevikust Gerdo Juhkam ja Indrek Ilves.

Tunni alguses oli võimla põrand kolaste, roheliste ja oranžide jalgpallidega kaetud. Arvan, et enamik lastest polnud nii palju palle korraga näinudki! Neid jagus kõigile ja harjutamine võis alata. Palle tohtis vedamise järel peatada kas jala, põlve, kõhu, selja või peaga, aga mitte käega. Kohe ei tule ju kõik hästi välja, aga siis ütles Timo: proovi, sest proovimine on tähtis. Järgmiseks oli vaja igal poisil ja tüdrukul oma pall toimetada kuude väravasse. Harjutus käis kiiruse, aga ka aususe peale. Järgnes võistkondlik mäng. Mängus olid rohelised ja punased vestid. Mängiti 1:1, 2:2, 3:3, 4:4 jne. korraga. Nii sai vahepeal natuke puhata ja omadele kaasa elada.

Tähtis polnud võit. Tähtis oli liikumisest saadud positiivne emotsioon ja koostegemise rõõm. Aitäh Timole, Sirjele, Gerdole ja Indrekule lapsi liikumisele innustava huvitava tunni eest! Toredat päeva jääb meenutama ühisfoto ja kotitais värvilisi jalgpalle.

Paistu kooli kehalise kasvatususe õpetaja
Loore Järvekülg

Kooliprojekt "Jalgpall kooli" Paistus koos treenerite ja rõõmsate õpilastega

Timo Teniste õpilasi juhendamas

Sõbrapäeval sõbrad koos

Sõbrapäeval, 14. veebruaril, toimus Paistu raamatukogu ja Paistu Sotsiaalkeskuse ühine pealelõunane tund.

Külalisteks olid maja enda elanikud ja lapsed Paistu koolist. Korraldasime meeskonnamängud, kus osalesid kaks koha peal moodustatud võistkonda: "Jukse" ja

„Äraarvajad“. Võistlused toimusid karoonas, kabes, täringumängus ja doominos. Lõpuks korraldasime Viljandi kohta lühikesel valikvastustega viktoriini.

Koondtulemusena võitsid "Äraarvajad", kes olid kiiremad ja tublimad ning kogusid võistluse lõpuks rohkem punkte. Kuna oli sõbrapäev, siis said kõik

mängijad auhinna osaliseks ning ühine pealelõunane tund lõppes suure maiustamisega.

Kokkuvõtteks oli meeldiv, et tuli nii lapsi kui täiskasvanuid, kes veetsid koos ühe toreda tunnikese.

Vivika Virgu

Paistu raamatukogu juhataja

Nii suured kui väikesed sõbrad mälumängu mängimas

Erinevad mängud pakkusid lusti kõigile osalejatele!

Fotod: PAISTU RAAMATUKOGU

Uusna lasteaia pere ja külalised ühiselt Tănassilma rahvamajas sünnipäevapeol

Uusna lasteaed on juba 53 aastane!

Uusna Lasteaed Tõruke tähistas 16. veebruaril oma maja 53. sünnipäeva. Tănassilma rahvamajas toimunud pidulikul peol osalesid kõik 3 rühma: Uusna rühm, Kalmetu rühm ja sellest õppeaastast avatud koolirühm. Lasteaia sünnipäevapidu oli eelkõige mõeldud lastele ja töötajatele. Tõrukese lasteaia sünnipäeva peo üheks külaliseks oli Anu Röömel, kes ühtlasi on kirjuta-

nud ka meie lasteaia Tõrukese laulu nimiga "Väikesed tammed". Esinesid veel Kalmetu Põhikooli õpilased, kes käivad muusikakoolis – Mirtel, Merilin, Lisete, Mihkel, Joosep ja Taaniel. Põhikooli õpilased tutvustasid lasteaialastele erinevaid pille ning mängisid lugusid. Pillidest olid esindatud viiul, kannel, saksofon, kitarr, klaver ja flööt. Samuti esines meile Jakobsoni kooli õpilane Mari-Liis kahe

tantsuga – ballett ja tänavatants. Ballett tekitas lastes suurt huvi ning elevust. Esinejaid tunnustasime lasteaia tänukirjaga ning väikese meenega. Peale esinemisi tantsiti, lauldi ning mängiti üheskoos. Peo lõpetasime kringli söömise ja morsi joomisega.

Ingrid Martin

Uusna lasteaia koolirühma õpetaja

Algklassiõpilaste looduspäev Paistu koolis

13. veebruaril toimus Paistu Koolis 1.–3. klassi õpilastele loodusõpe. Valisime KIK-i programmidest 2 teemat: "Läänemere hülged ei haugu asjata" ja "Kuidas aidata hädasolevat metslooma". Need on teemad, mida loodusõpetuse tundides tavaliselt ei käsitleta. Samas on ka hea vaheldus õpilastele, kes on harjunud üht õpetajat pidevalt klassi ees nägema.

Hüljeste teemal said lapsed teada, millised hülged elavad Läänemeres, kuidas neid välimuse järgi eristada, kellest nad toituvad, kes on vaenlased ja millised ohud neid varitsevad. Õppe esimene pool koosnes vestlusest, filmide ja slaidiprogrammide vaatamisest. Teises osas täitis iga laps töölehe õpitud materjali kinnistamiseks.

Metsloomade abistamise teema kütis kirgi. Igal lapsel oli rääkida mitmest oma isiklikust kogemusest. See näitab, et teema pakub lastele huvi ja on aktuaalne. Võime ju kõik mingil hetkel kusagil kohata abivajavat metslooma. Aga millal metsloom tegelikult abi vajab? Kuidas ja

Paistu Kooli 1.–3. klassi õpilased loodusõppepäeva töölehti täitis

kas aidata? Tegelikult olukorda on raske hinnata. Lapsed said siiski mingid juhtnöörid õigeks tegutsemiseks. Õpilased töötasid innukalt, küsida taheti palju ja oma teadmiste edasi rääkimiseks oleks kulunud terve päev.

Looduspäeva viis läbi Viljandi Keskonnaameti töötaja Krista Kingumets.

Oleme avatud koostööle igas õppevaldkonnas.

Klassiõpetajad

Triin Vaiksoo ja **Koidu Vaks**

Üks nädal Saarepeedi rahvamajas

Veebruarikuu viimasel teisipäeval pidas Saarepeedi rahvamaja vastlapäeva, kuigi arvestades meie ilma polnud eelnevalt üldse kindel, kas vastlaliug ka päriselt võimalik on. Kui veel esmaspäeval oli maa täitsa ilusti valge, siis vastlapäeval paistis lausa kevadine päike ja sulatas lume ikkagi ära.

Varuplaan oli jääl soome kellekudega liugu lasta ja see tuli täitsa toredasti välja. Vanematel osalejatel tuli lausa nostalgia peale, sest kunagi olid tõukekelgud maal ju igapäevane talvine liikumisvahend.

Hernesupi keetmise lõhna hõljus rahvamajas hea mitu päeva. Kõik osalejad said kohud täis ja ei puudunud ka vastlakuklid. Peale supi söömist, sai igaüks väikese vurri valmis meisterdada.

Tegus nädal algas vastlapäevaga, lõppes aga naistepäeva peoga. Kuigi naistepäev oli alles ees, oli see tore vaheldus kõigile. Pidus algas lilledega naistele ja pokaali vahuveiniga. Ning toredad poisid ansamblist Nukker Kukeke olid omaette vaatamisväärsus.

Kõrvalepõikeks – rahvamaja on näinud igasugu suhtumisega bände, kes ise arvavad endast palju ja tulevad nn “maakultuurimajja” mütsiga lööma. Saarepeedil käib aga tantsimas ja meelt lahutamas väga kultuurne ning viisakas rahvas – vahel on bändi pärast ikka piinlik küll. Seekord ei olnud piinlik ja soovitan soojalt head bändi teistele!

Tantsuvahepalad olid Pärnumaa tantsutrupilt Nii ja Naa, kel samuti võrratud etteasted! Aitäh teile esinejad ja armas publik!

Soovin kõigile sära silma ja ilusat kevadet!

Ille Mirka

Saarepeedi rahvamaja juhataja

Ansambel Nukker Kukeke, kes oli igati tasemel!

Vastlapäeva võistlus toimus sellel aastal soome kellekudega jää.

Sõbralik kohtumine Saarepeedi Koolis

Päeval, mil üle kogu maa tähistati sõbrapäeva, rõõmusid meie kooli õpetajaid külaskäiguga tulevased uued sõbrad.

14. veebruari õhtupoolikul kogunesid Saarepeedi Kooli õpetajate tupp kuus hakkajat ja särtsakat last, kes kõik on valmis sügisest vastu võtma suure väljakutse ning alustama seiklusterohket kooliteed. Kuna lapsed esimest korda päris üksi veel täpset kooliteed ei teadnud, olid kaasas ka emad ja isad.

Saamaks täpsemalt teada, kes sügisest 1. klassi astujatele kooliteel abiks ja toeks on, pidi iga tulevane koolilaps koos oma perega õpetajad esmalt koolimajast üles leidma. Abiks olid õpetajate klassiruumide numbrid. Kui õige klass ja seal toimetav õpetaja oli leitud, küsisid lapsed õpetaja nime ja tema töö kohta Saarepeedi Koolis.

Otsimise rada viis pered kokku ka kooli kokatädi abilise- ga, kes lahkesti koolilõunat pakkus. Enne koduteele asumist külastati suusabaasis tegutsevat suusatreenerit ning vaadati üle talvine spordivarustus.

Õpetajate otsimise käigus said lapsed tutvaks nii oma õpetajatega kui ka koolimaja pikkade koridoridega. Nii on kindlam uuele algusele sügisel vastu astuda ja siis juba ka uute koolisõpradega tutvavaks saada.

Meret Anson, Saarepeedi Kooli huvijuht

Kuke aasta tervitamine Mesilaste moodi

Igal aastal vahetub Hiina horoskoobi järgi üks looma aasta teisega. Seekord, aastal 2017, oli rõõm tervitada ning vastu võtta punase tulekuke aasta. Juba kuuendat aastat järjest on Saarepeedi kooli lasteaia Mesilaste rühmal saanud traditsiooniks looma aastat tervitada ühiselt, koos laste ning vanematega. Selleks, et iga-aastane sündmus tooks põnevust ning üllatusi, toimub ühisüritus mõne lapse või õpetaja kodus.

27. jaanuaril 2017 avas Mesilasperele ja lastevanematele oma kodu ukseid lasteaia õpetaja Piret Ahosepp.

Laste rõõmuks oli perenaine end ehitanud vahvasse kukekostüümi, mis kohe palju elevust tekitas. Kohale tulnud lastel oli samuti palutud selga panna midagi punast. Kohe peale tervitust Pireti poolt, suunati lapsed kohtuma päris kanadega, kes perenaisel koduses majapidamises kasvavad. Seal jagus palju avastamisrõõmu ning nii mõnigi laps nägi päris kana ehk esimest korda.

Kui kanadega oli tutvus tehtud asuti ühiselt mängima ning meisterdama. Lapsed koos vanematega meisterdasid ajalehtedest, liimist, paberist, sulgedest ning teibist vahvaid kukkesid. Kõik lasid fantaasial voolata ning kokku tuli üks kirev kukepere, mis ka ühisele pildile jäädvustati. Mängudes said mõõtu võtta nii lapsed kui ka vanemad. Võisteldi värviliste komide sorteerimises ja sule viskamises. Peeti maha ka üks korralik teatevõistlus, kus lusika peal viidi toorest muna ühe võistleja juurest teise juurde ning lapsevanemad pidid lisaks igale tehtud sammule ütleva juurde ühe linu nime. Tore mäng pani kõik seltskonna elama ning pakkus rohkesti nalja.

Lisaks said kõik proovida mitu pinkspalli ühte kätte mahub. Tuli välja, et nii mõnigi pereema oskab palle osavamalt ning rohkem kätte sättida kui pereisa. Salajases toas sai ära arvata, mitu kilo terakesi on Piret kotti peitnud ning oma vastuse paberile kirjutada. Hiljem võitis see, kes arvas kõige täpsemini koti raskuse ära.

Kui võistlustega ühele poole saadi,

Kuke aasta vastuvõtmine Saarepeedi kooli lasteaia Mesilaste rühma moodi õpetaja Piret Ahosepa juures.

asusid kõik ühise laua taha teed jooma ning maiustama, kuhu igaüks oli midagi meelepärast kaasa toonud. Jagati toreid õhtu muljeid ja lobiseti niisama.

Vaatamata natukene vihmasele ja porisele ilmale, olid kõik kohale tulnud lap-

sed, vanemad ja kasvatajad väga tublid ning hoidsid päikest oma südames.

Suured tänud Piretile ning kogu Mesilasperele imetoreda õhtupooliku eest!

Imelist kuke aastat kõigile!

Aire Arumäe, lapsevanem

www.okopesa.ee
ÖKOPESA

KERGE JA TÖÖKINDEL

179€

219€

STIHL MS 170

STIHL MS 180

VÕIMSUS 1,4 kW
PLAADI PİKUS 35 cm
KAAL 4,1 kg

VÕIMSUS 1,2 kW
PLAADI PİKUS 30 cm
KAAL 4,1 kg

KASUTAJA- JA KESKKONNA-SÕBRALIK

STIHL ON MOTOORSAAG

HEIMTALI PÕHIKOOLI TEGEMISI LÄBI KOLLAŽI

5. klass

Sõbrapäeva tähistamine 14. veebruaril

4.klass

Eesti Vabariigi 99. aastapäeva kontsert-aktus

23.veebruaril

Pildidel vasakult pillimängijad,
kodutütred – ja noorkotkas,
maavanem Erich Palm, lauljad ja
tantsijad

Eesti Laul 2017 peaproov

Saku Suurhallis 4. märtsil

Pildil Heimtali Põhikooli II ja III kooliastmest
osalenud noored

Olete oodatud 13. aprillil algusega kell 14

Heimtali mõisa saalis raamatu

“Ajastupilte Heimtali koolist II osa – Pärandilaegas” esitlusele.

Imbi-Sirje Torm on kirjutanud järje 2016. a ilmunud raamatule “Ajastupilte Heimtali koolist I osa – Aeg, olud ja inimesed vanal Mulgimaal”. Selle lugemine lööb silma särama ajalohuvilistel, kodu-uurijatel, õpetajatel, õpilastel ja ka mulkidel. Heimtali lood on osa Mulgimaa loost.

“Oma raamatutes ehitab autor silla meie talupojakultuuri, kodukandi mineviku ja tuleviku vahele,” kirjutas Viljandi vallavanem Ene Saar veebruarikuu vallalehes “Üheskoos”. Kohale tulles saab osta raamatu koos autori pühendusega.

Info tel 435 1094, 5620 8466, urve@heimtali.vil.ee

Eakate reis Narva

Reisikava:

- Vasknarva
- Narva:

1. võimalus - kindlus + t.õh koos põhjapöuega 8€ + giidi tasu 2€
2. võimalus - Kreenhoimi vabrik + kindlus + põhjapöue 13€ (Kreenhoimi pilet sisaldab giidi)

Lõuna omal valikul Narvas

- Sinimaed
- Toila:

1. võimalus - Wellnesskeskus koos termide ja ujulaga 28€
2. võimalus - termid ja ujula pensionar 6.40€, tavainimene 8€
3. võimalus - jalutuskäik Toila imeluses pargis ja mere ääres, mis kõik on tasuta

Registreerimine reisile toimub 1. juunini 2017, infotelefon 53429902 Maire

KODUMASINATE REMONT

Helista: 517 9771

Sakala ILUSTUUDIO

- Massaaž • Küünetehnik • Maniküür
- Pediküür • Jumeustus • Näohooldus
- Depilatsioon • Parafiinihooldus

Infrapuna termoteraapia

 sakalailustuudio
www.sakalailustuudio.eu
Broneerimine telefonil 587 13391
Posti tn 18 Viljandi

JOONISTUSVÕISTLUS „MINU EESTI, MINU KODU“

EESTI VABARIIGI

Viljandi Vallavalitsus kuulutab seoses laste- ja noorte kultuuriaastaga ning läheneva Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaga välja joonistusvõistluse teemal **"Minu Eesti, minu kodu"**.

Osalema on kutsutud kõik Viljandi vallas elavad lapsed ja noored.

Pilte oodatakse A4 või A3 formaadis kuni 30. juulini 2017.

Lubatud on kõik joonistusstiilid.

Võistlus toimub neljas vanuserühmas:

- kuni 5- aasta vanused lapsed
- 5- kuni 7- aastased (k.a.)
- 8 kuni 12- aastased (k.a.)
- 13 kuni 18- aastased (k.a.)

Pildi taha palume lisada autori nimi, vanus, klass, kontakt ning juhendaja nimi (juhendaja olemasolul)

Pildi tagumisele küljele lisada tekst "Luban oma pilti avaldada mittetulunduslikuks tegevuseks avaldamise eest tasu saamata näitustel, Viljandi valla kalendris, valla õnnitluskaartidel, valla ajalehes vms.", lisada allkiri. Alaealise tööle peab teksti kirjutama ja allkirjastama lapsevanem.

Pildid palume saata hiljemalt **30. juuliks 2017 a.** Viljandi vallamajja aadressil Kauba 9 Viljandi linn või anda lasteaias või kooli juhile, kes korraldavad piltide edastamise tähtajaks vallamajja.

Hindamine: Pildid pannakse üles näitusele Taasiseseisvumispäeval 20. augustil Viiratsis toimival perepäeval, kus külalised hindavad pilte.

Näitus "Minu Eesti, minu kodu" pannakse välja vabariigi sajandal sünnipäeval. Juubeliaastal liigub näitus Viljandi valla koolides ja lasteaiades.

Lõpliku paremusjärjestuse kinnitab komisjon, mis moodustatakse vallavanema käskkirjaga. Komisjon teeb otsuse 1. septembriks 2017.

Antakse välja tunnustus "Taasiseseisvumispäeva külaliste lemmik".

Premeerimine:

1. Iga vanuserühma kolm kõrgemalt hinnatud pilti avaldatakse Viljandi valla 2018.a kalendris, mille teemaks on Eesti Vabariik 100.
 2. Iga vanuserühma kolme kõrgemalt hinnatud pildi autorit tunnustatakse valla tänukaardi ja kingitusega.
 3. Kõigi võistlustel osalenute vahel loositakse välja Viljandi valla sümbolilise meene Viljandi vallamajas näituse avamisel, kuhu palutakse kõik osalejad ja juhendajad.
 4. "Taasiseseisvumispäeva külaliste lemmik" tunnustuse saajale antakse tänukaart ja valla sümbolilise meene.
- Tunnustused antakse välja näituse avamisel vabariigi aastapäeval 2018.

Pesuproff

- vaipade ja pehme mööbli sügavpuhastus
- nahkmööbli puhastus ja kreemitamine
- auto salongi ja istmete pesu, nahahooldus
- auto vahatamine ja poleerimine
- traktorite ja kombainide salongi puhastus

Transport Viljandi piires TASUTA!
Vajadusel teeme töid teie kodus!
Tel 5650 6121, 5331 3054
www.pesuproff.com

AP

ARVUTID & PRINTERID

ARVUTITE PARANDUS MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 58 122 102
E-post: arvuti@parandus.ee

PRINTERITE PARANDUS MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 53 835 121
E-post: printeri@parandus.ee

Töökoda asub Viljandi Vallas, Pinskal

WWW . PARANDUS . EE

8. aprillil 2017 toimub Viljandimaal Pärsti mõisas Eesti Vabariigi Huumoriliidu karikaturistide kokkutulek

Kava on kolmeosaline:

1. 12.00-15.00 Kogunemine, tutvumine mõisaga, lõunasöök (on olemas köök ja puhvet).
2. 16.00-18.00
 - a. Kuidas joonistada šarže? (Hugo Hiibus, kes hiljem ka tellimuse peale soodsa tasu eest nägusid üles joonistab). Näha saab stende Evald Reieri, Henn Arvo ja Edmund Valtmanni karikatuuridega.
 - b. Kohaletulnud „molude joonistajad“ teevad võistluspilete kohalolnud vabatahtlikest.
 - c. Viljandimaa kuulsamad karikaturistid (Heiki Raudla)
 - d. Pilkaja ja Huumoriliidu tegevusest (Andrus Tamm)

18.00-22.00 Kontsertprogramm ja muu meelelahutus: Esineb ansambel (saab hiljem ka tantsida), oma oskusi näitab Pärsti mõisateater, parimate molude autasustamine

Oodatud on kõik huvilised.
Pileti hind 5 eurot

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

TANTSUÕHTU
HEIMTALI
MÕISAS

7. aprillil
kell 20

Pidulisi
tantsitab ans.
VIISER

KODUORU
KOHVIK AVATUD
KELL 19

Pilet 10€

Eelmüük, broneerimine ja info
tel 4351094, 4351095, 56208466
või urve@heimtali.vil.ee

Puiatu rahvamajas saab tantsida 1. aprillil kella 20.00–01.00

Muusikat teevad Toomas ja Meelis ehk OnuPoeg.
Info ja laudade broneerimine 51972678

Viiratsi Kooli eelkooli

on oodatud õpihuvilised lapsed, kes järgmisel sügisel
alustavad kooliteed

Registreerunutega hoiame ühendust meili teel

Oma tundides tegeleme tähtede ja numbritega ning õpime tundma meid ümbritsevat maailma. Õpime olema teadmishimulised, julged oma arvamus avaldamisel ja suhtlemisel ning muidugi ka laulame, mängime, joonistame, teeme käsitööd. Vahetunnis tutvume koolihoone ja erinevate tööruumidega, käime ka õpetajate toas. Saad esimese kogemuse koolipingis istumisest, kooli kodukorra reeglitest, tutvud õpetajatega ja oled sügisel kooli tulles julge ning rahulik.

Eelkooli toimumine aprillis igal neljapäeval
kell 16.00-17.30

küsimustele vastamine: kylli.saat@viiratsi.edu.ee

Viiratsi lasteaia lapsed toob kooli õpetaja.
Lapsevanemaid ootame järgi kell 17.20
(õuepoolsest uksest) läbi garderoobi kooli.
Võib tulla klassi juurde teisele korrusele

Direktori kabinetis võimalus vestelda kooli teemadel.

Palun võta kaasa pinal, kus sees on üks harilik teritatud pliiats,
värvilised pliiatsid, käärid ja liimipulk.
Ära unusta kotti pistmast vahetusjalatseid.

Kõige tähtsam on aga kaasa võtta rõõmus meel
ja naeratus!

Leiger

Ravimuda Salong

Kõleri 5, Viljandi
Avatud E-R, 10-19
Tel 6777 095 ja 52 038 27

- Erinevad ravimuda protseduurid
- Kõige kvaliteetsem ravimuda Eestis
- Hiiumaa ravimudatooted koju kaasa
- Erinevate taastusraviarstide vastuvõtt

info@leigermuda.ee

www.leigermuda.ee

Õnnitleme aprillikuu sünnipäevalapsi!

ALBERT SARAPSON	94. 12.04.1923	Mustivere küla	KALJO JÄRVIS	17.04.1947	Sinialliku küla
KLAARA KRIKMAN	93. 18.04.1924	Intsu küla	ASTRID-ELVI JÄRVE	18.04.1947	Surva küla
MIIA PALMET	90. 16.04.1927	Puiatu küla	TATJANA ANTON	18.04.1947	Päri küla
IRINA RAID	85. 2.04.1932	Puiatu küla	EIRE TASAK	21.04.1947	Mäeltküla
HILDA KÕVERJALG	16.04.1932	Päri küla	AIME AVILO	24.04.1947	Paistu küla
EIMI KANEP	80. 18.04.1932	Viiratsi alevik		65.	
ENNO KUKK	2.04.1937	Vanavälja küla	HILLAR ZEMESCH	1.04.1952	Surva küla
JUHAN PAJOR	5.04.1937	Vanamõisa küla	HANS PAISTE	2.04.1952	Mähma küla
VILLEM ROODA	6.04.1937	Loodi küla	MARI KARILAI	2.04.1952	Viiratsi alevik
HELLE GRÕÖN	11.04.1937	Jämejala küla	TIINA SAAR	4.04.1952	Vardi küla
AIME JOHANSON	15.04.1937	Karula küla	AARNE NAABER	5.04.1952	Loodi küla
OLVI PALATU	20.04.1937	Uusna küla	MERIKE KOBIN	5.04.1952	Sinialliku küla
AINO PEEDU	28.04.1937	Jämejala küla	GENNADI JEFIMOV	6.04.1952	
	75.		LAINE KALLASMAA	6.04.1952	Päri küla
JAAK PORRO	5.04.1942	Mustivere küla	ARNO VILTMANN	9.04.1952	Holstre küla
HILDA SADAM	10.04.1942	Karula küla	KAJA KASE	13.04.1952	Uusna küla
URVE LOORITS	14.04.1942	Pulleritsu küla	ELVI RAPPU	23.04.1952	Mustivere küla
ERMA ANTON	15.04.1942	Kuudeküla	MAIE ORGUSAAR	27.04.1952	Mustivere küla
VAIKE VENDER	15.04.1942	Ridaküla		60.	
JAAN REITEL	20.04.1942	Vardja küla	AIVAR LUHAÄÄR	6.04.1957	Intsu küla
REIN VILPER	30.04.1942	Paistu küla	VALMO KILK	8.04.1957	Viiratsi alevik
	70.		VELLO KLAMPE	11.04.1957	Puiatu küla
TIIA KULDKEPP	6.04.1947	Tobraselja küla	HILJA GRÜNBAUM	14.04.1957	Puiatu küla
SIRJE PETERSON	12.04.1947	Peetrimõisa küla	HEINAR MESI	17.04.1957	Matapera küla
			TIINA JÜRGEN	23.04.1957	Viiratsi alevik
			URVE LEPASTE	24.04.1957	Tõnuküla
			VILJA KRUGLOV	28.04.1957	Surva küla

Õnnitleme lapse sünni puhul!

4. veebruaril sündis
Li Ausi ja Kahro Kanguri perre
poeg **Timo** Kangur

9. veebruaril sündis
Tiia ja Raman Toomingase perre
poeg **Daniel** Toomingas

14. veebruaril sündis
Silja Ilvese ja Remo Sosi perre
tütar **Miabel** Sosi

15. veebruaril sündis
Sirli Mänduli ja Kauri Kübara perre
poeg **Jakob** Kübar

27. veebruaril sündis
Eldin ja Mario Meistri perre
poeg **Martin** Meister

Heleni Tordituba OÜ
valmistab ettetellimisel
magusaid ja soolaseid
torte, kooke, kringleid
ja küpsiseid.

Asume Heimtalis,
lähiumbrusesse ja
Viljandisse toomine tasuta!

Facebook.com/HeleniTordituba

Võta palun ühendust
5618 6709, Helen

MÄLESTAME

VALERI JASKELJAINEN
10.01.1941 – 6.02.2017
Savikoti küla

ÜLO LAND
11.08.1942 – 26.02.2017
Tõnuküla

ILSE OLLI
15.08.1926 – 9.02.2017
Tombi küla

MARI VARES
18.08.1927 – 28.02.2017
Verilaske küla

KALJU KOMISSAROV
8.03.1946 – 6.03.2017
Sinialliku küla